

Metodická pomůcka odboru stavebního řádu Ministerstva pro místní rozvoj ČR

k navazujícím řízením ve smyslu zákona o posuzování vlivů na životní prostředí vedeným podle stavebního zákona

Zákon č. 39/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, a další zákony reagoval na následující problémové okruhy řádné transpozice Směrnice Rady 2011/92 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (dále jen „směrnice EIA“):

- nedostatečnou závaznost výstupů z procesu EIA a možné změny záměru během navazujících povolovacích řízení (typicky územní a stavební řízení), resp. mezi procesem EIA a navazujícími řízeními,
- skutečnost, že jednotlivá ustanovení směrnice EIA by měla být aplikována nejen na proces EIA, ale i na navazující povolovací řízení (tj. zejména územní a stavební řízení), v rámci kterých je záměr definitivně schvalován, což platná právní úprava nezajišťuje,
- nedostatečnou účast veřejnosti v navazujících řízeních a
- nezajištění včasné a účinné soudní ochrany příslušníkům dotčené veřejnosti.

Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj vypracovalo novelu zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a souvisejících zákonů (dále také „novela zákona EIA“). Dne 10. února 2015 byl Parlamentem ČR schválen návrh zákona, který se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, a další zákony. Zákon byl následně podepsán prezidentem České republiky a předsedou vlády a ve Sbírce zákonů byl publikován pod č. 39/2015 v částce 19, která byla rozeslána dne 6. března 2015. Účinnost tohoto zákona nastává v souladu s čl. IX prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení, tedy dne 1. dubna 2015. Novela zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (zákon č. 39/2015 Sb.) ve své čtvrté části mění stavební zákon.

Tímto dnem pozbývá na své aktuálnosti Metodická pomůcka odboru stavebního řádu Ministerstva pro místní rozvoj ČR a odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence Ministerstva životního prostředí ČR k zapojení dotčené veřejnosti v územním a stavební řízení ze dne 20. srpna 2014, kterou nahrazuje tato metodická pomůcka, která se zabývá v souladu s rozsahem novely EIA, nejen účastí veřejnosti, ale všemi důsledky zákona o posuzování vlivů na životní prostředí pro řízení podle stavebního zákona.

Cílem novely zákona EIA je zajistit soulad tuzemského práva se směrnicí EIA, zejména novela přináší tyto změny

- závaznost výstupu z procesu EIA ve formě závazného stanoviska,
- mechanismus k ověření souladu žádosti o vydání povolení k záměru s požadavky uplatněnými v rámci procesu EIA,

- širší možnost účasti dotčené veřejnosti na povolování záměrů, např. ve stavebním řízení, současně s možností vstupu do řízení ve fázi po vydání povolení prostřednictvím uplatnění řádného opravného prostředku,
- novou koncepci přístupu dotčené veřejnosti k soudní ochraně potenciálních žalobců v navazujících správních řízeních,
- možnost soudního přezkumu závěru zjišťovacího řízení v případě, kdy se (na jeho základě) celý proces EIA nevede,
- úpravy stávající konstrukce spojeného procesu EIA s pořizováním regulačního plánu, resp. s územním řízením,
- povinnost orgánu vydávajícího povolení k záměru zohlednit krom výstupu z procesu EIA rovněž ostatní podklady shromážděné v průběhu posuzování vlivů na životní prostředí.

Směrnice EIA stanoví pravidla pro posuzování vlivů určitých záměrů na životní prostředí. Institut povolení ve smyslu této směrnice zahrnuje všechny individuální správní akty, jejichž vydání je pro realizaci záměru nezbytné. Pro praxi stavebních úřadů to znamená, že požadavky směrnice EIA musí být splněny i v řízeních navazujících na postupy podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, tedy zejména v územním řízení a stavebním řízení vedeném stavebním úřadem podle stavebního zákona o záměru, na nějž se vztahuje zákon o posuzování vlivů.

Jelikož jsou směrnice EIA i Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (sdělení MZV č. 124/2004 Sb. m. s.), dále jen „Aarhuská úmluva závazné pro Českou republiku, jsou orgány veřejné správy povinny usilovat o dodržování závazků, které ze směrnice a z úmluvy vyplývají. Z těchto důvodů jsou stavební úřady povinny interpretovat stavební zákon, správní řád i veškeré ostatní vnitrostátní právní předpisy souladně se závazky vyplývajících z mezinárodního a evropského práva, včetně souladu se základními cíli, k nimž tyto normy směřují. Tam, kde právní předpisy ČR připouštějí různý výklad a různé způsoby aplikace, měly by stavební úřady volit takový postup, který zajistí, že osobám z řad dotčené veřejnosti budou zajištěna jejich práva participovat na předmětných řízeních, která jsou jim přiznána směrnicí EIA.

Dne 5. srpna 2016 nabyl účinnosti zákon č. 256/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí). Tato novela se týká tzv. prioritních dopravních záměrů (srov. § 23a zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí v platném znění). Řízení, kterým se povoluje umístění nebo provedení tzv. prioritního dopravního záměru je navazujícím řízením. Zákon č. 256/2016 Sb. výslovně stanoví, že správní orgán vedoucí navazující řízení do svého rozhodnutí zahrne opatření k prevenci, vyloučení, snížení, popřípadě kompenzaci nepříznivých vlivů na životní prostředí uvedené v závazném stanovisku k vlivům prioritního dopravního záměru na životní prostředí, resp. v ověřovacím závazném stanovisku (ověření, zda nedošlo ke změnám prioritního dopravního záměru, které by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí). V případě prioritního dopravního záměru se na stanovisko o hodnocení vlivů vydané podle zákona č. 244/1992 Sb. se čl. II bod 1 (ustanovení o tzv. ověřovacím závazném stanovisku) novely zákona EIA nepoužije.

Obsah:

1. Vymezení základních pojmů

- 1.1. Navazující řízení
- 1.2. Veřejnost
- 1.3. Dotčená veřejnost
- 1.4. Stanovisko EIA jako závazné stanovisko
- 1.5. Verifikační závazné stanovisko – „Coherence stamp“

2. Přejícná ustanovení

- 2.1. Řízení zahájena před 1.4.2015 a neukončená do 1. 4. 2015
- 2.2. Řízení zahájena před 1.4. 2015, rozhodnutí nebylo do 1.4.2015 vydáno
- 2.3. Speciální ustanovení o územních řízeních vedených podle § 91 stavebního zákona (integrace EIA do územního řízení)

3. Postup stavebního úřadu v navazujícím řízení

- 3.1. Příslušný stavební úřad
- 3.2. Předběžná informace
- 3.3. Žádost
- 3.4. Závazné stanovisko EIA
- 3.5. Verifikační závazné stanovisko („coherence stamp“)
- 3.6. Oznámení o zahájení územního řízení, zveřejnění žádosti
- 3.7. Doručování
- 3.8. Nahlížení do podkladů rozhodnutí
- 3.9. Účastníci řízení
- 3.10. Účast veřejnost
- 3.11. Veřejné ústní jednání
- 3.12. Vyhodnocení námitek účastníků řízení z řad veřejnosti
- 3.13. Úloha dotčeného orgánu
- 3.14. Další podklady pro rozhodnutí vyplývající ze zákona EIA
- 3.15. Rozhodnutí v navazujícím řízení
- 3.16. Odvolání proti rozhodnutí v navazujícím řízení
- 3.17. Soudní přezkum rozhodnutí v navazujícím řízení

1. Vymezení základních pojmů

1.1. Navazující řízení

Navazujícím řízením ve smyslu § 3 písm. g) novely zákona EIA je *takové řízení, ve kterém se vydává rozhodnutí podle zvláštních právních předpisů, které povoluje umístění nebo provedení záměru posuzovaného podle tohoto zákona.*

Navazujícím řízením je jakékoliv správní řízení, kterým se povoluje umístění záměru nebo jeho provedení. Nejedná se jen o řízení podle stavebního zákona. Podle důvodové zprávy se za navazující řízení považují *ta řízení, ve kterých se vydává rozhodnutí, které povoluje umístění nebo provedení záměru posuzovaného podle ZPV. Navazujícím řízením bude tedy řízení, v němž se vydává rozhodnutí, pro jehož vydání je nezbytným podkladem závazné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí podle § 149 správního řádu.*

Důvodová zpráva dále charakterizuje navazující řízení takto:

*Za navazující řízení se považují ta řízení, ve kterých se vydává rozhodnutí, které směřuje k umístění nebo provedení záměru, a pro jehož vydání je nezbytným podkladem závazné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí podle § 149 správního řádu. V praxi tedy bude třeba za navazující řízení považovat správní řízení založená na stanovisku EIA, ve kterých se pro daný předmět řízení konečným způsobem rozhoduje o otázkách životního prostředí, tedy **taková řízení, která se věcně překrývají s předmětem procesu EIA.** Zároveň se musí jednat o řízení, ve kterém dochází k umístění nebo povolení provedení záměru.*

Navazujícím řízením ve smyslu ust. § 3 písm. g) novely zákona EIA je nutno v návaznosti na ust. § 7 odst. 6, větu první novely zákona EIA, kde je uvedeno „dojde-li příslušný úřad k závěru, že záměr nebo jeho změna nebudou posuzovány podle tohoto zákona, vydá o tom rozhodnutí“, **chápat správní řízení, vedená stavebními úřady podle stavebního zákona, jejichž předmětem je záměr, který byl posuzován v celém procesu EIA.** Výsledkem posouzení záměru v celém procesu EIA bylo podle dosavadní právní úpravy „Stanovisko“ a podle nové právní úpravy to bude **závazné stanovisko.** Navazujícím řízením tedy ve smyslu tohoto zákona není správní řízení ve věci záměrů, které byly pouze předmětem zjišťovacího řízení, jehož výsledkem je podle novely zákona EIA rozhodnutí posuzujícího orgánu.

Novela zákona EIA stanoví pro taková řízení speciální úpravu. (specifika se týkají povinností stavebního úřadů, procesních kroků, podkladů pro rozhodnutí, postavení veřejnosti a okruhu účastníků řízení, specifika se týkají též soudního přezkumu rozhodnutí v navazujícím řízení)).¹

---

¹ Byť je žádoucí mít vyjasněnou již od samého počátku řízení (resp. někdy již před zahájením řízení) otázku, zda má řízení povahu navazujícího řízení, nemusí být vždy odpověď na tuto otázku jednoznačná, resp. může dojít ke změně okolností (viz např. zrušení rozhodnutí ve zjišťovacím řízení).

Ze správních řízení podle stavebního zákona může mít charakter navazujícího řízení:

- územní řízení,
- stavební řízení,
- společné územní a stavební řízení,
- řízení o změně stavby před dokončením
- v případě stavby provedené bez rozhodnutí stavebního úřadu nebo v rozporu s ním, případně i řízení dle ustanovení § 129 odst. 3 stavebního zákona (dodatečné povolení stavby).

Tato řízení nemají automaticky povahu navazujícího řízení, vždy záleží na povaze povolovaného záměru, tedy zda se jedná o záměr posuzovaný podle zákona EIA.

V případě řízení o změně stavby před jejím dokončením platí totéž, tj. pro určení, zda se jedná o navazující řízení, je rozhodující, zdali se jedná o změnu záměru, který byl posouzen podle zákona EIA. (Ze spojení ustanovení § 9a odst. 4 a § 4 odst. 1 písm. f) plyne, že v případě projednávané změny záměru, který sám byl předmětem posuzování vlivů na životní řízení, musí být vždy pořízeno tzv. verifikační stanovisko („coherence stamp“) a ten určí, zda je nezbytné provedení zjišťovacího řízení ve vztahu ke změně, která je předmětem žádosti (negativní verifikační stanovisko - „coherence stamp“), či zda se jedná o změnu, která nemůže mít negativní významný vliv na životní prostředí (kladné verifikační stanovisko „coherence stamp“)

Řízení podle § 129 stavebního zákona

Z podstaty definice navazujícího řízení plyne, že charakter navazujícího řízení nemůže mít každé řízení podle § 129, ale pouze řízení, které splňuje 2 základní podmínky:

- předmětem řízení je stavba, které podléhala nebo měla podléhat posuzování vlivů na životní prostředí
- a zároveň se bude jednat o řízení podle § 129 odst. 3, tedy o řízení o dodatečném povolení stavby.

1.2. Veřejnost

Veřejnost je definována jako jedna nebo více osob. Jedná se o nejširší definici veřejnosti, která odpovídá též definici Aarhuské úmluvy². Tento pojem zahrnuje každého bez ohledu na právní formu (tedy každou fyzickou i právnickou osobu) nebo další podmínky.

1.3. Dotčená veřejnost

§ 3 písm. i) zákona EIA:

Dotčenou veřejností

1. osoba, která může být rozhodnutím vydaným v navazujícím řízení dotčena ve svých právech nebo povinnostech,

2. právnická osoba soukromého práva, jejímž předmětem činnosti je podle zakladatelského právního jednání ochrana životního prostředí nebo veřejného zdraví, a jejíž hlavní činností není podnikání nebo jiná výdělečná činnost, která vznikla alespoň 3 roky před dnem zveřejnění informací o navazujícím řízení podle § 9b odst. 1, případně před dnem vydání rozhodnutí podle § 7 odst. 6, nebo kterou podporuje svými podpisy nejméně 200 osob,

---

² Čl. 2 odst. 5 Aarhuské úmluvy

Pro navazující řízení je podstatná definice dotčené veřejnosti podle bodu 2, neboť s dotčenou veřejností podle bodu 1 zákon v navazujícím řízení nepracuje a nemá žádné specifické postavení.

Definiční znaky dotčené veřejnosti podle § 3 písm. i) bod. 2 jsou dány:

- právní formou,
- předmětem činnosti,
- neziskovostí,
- alternativně
  - podmínkou 3 let existence nebo
  - podmínkou podpory minimálně 200 osob

1.3.1. Právní forma, předmět činnosti, neziskovost

Není podstatná právní forma právnické osoby, byť se v praxi bude jednat nejčastěji o spolek, může se jednat i o jinou formu právnické osoby, podstatné jsou její stanovy, ze kterých musí plynout její neziskovost resp. skutečnost, že hlavní činností není podnikání nebo jiná výdělečná činnost. Ze stanov je dále třeba posoudit předmět činnosti (ochrana životního prostředí nebo veřejného zdraví).

Pro úplnost níže uvádíme přehled právnických osob soukromého práva a způsob jejich vzniku, který je podstatný pro doložení podmínky 3 let existence.

Právnické osoby soukromého práva

Právnické osoby soukromého práva upravuje zákon č. 89/2012 sb. (občanský zákoník) a zákon č. 90/2012 sb. (zákon o obchodních korporacích). Občanský zákoník rozděluje právnické osoby na tři typy: korporace, fundace a ústav. Zároveň obsahuje právní úpravu těchto právnických osob, vyjma obchodních korporací a družstev, upravených zákonem o obchodních korporacích. Zákonem stanovené údaje se zapisují do veřejných rejstříků, které podle zákona č. 304/2013 sb. vede rejstříkový soud. Tím je vždy krajský soud, v jehož obvodu je obecný soud osoby, jíž se zápis ve veřejném rejstříku týká. Veřejný rejstřík je souhrnný pojem používaný pro všechny druhy rejstříků - spolkový rejstřík, nadační rejstřík, rejstřík ústavů, rejstřík společenství vlastníků jednotek, obchodní rejstřík a rejstřík obecně prospěšných společností. K jednotlivým typům právnických osob:

A. Korporace:

- a. Spolek - samosprávný a dobrovolný svazek alespoň tři osoby vedených společným zájmem. Hlavní činností spolku může být jen uspokojování a ochrana těch zájmů, k jejichž naplňování je spolek založen. Výdělečná činnost nemůže být hlavní činností spolku, může ale jít o vedlejší činnost. Spolek vzniká zápisem do spolkového rejstříku. Není-li spolek do veřejného rejstříku zapsán do třiceti dnů od podání návrhu na zápis a není-li v této lhůtě ani vydáno rozhodnutí o odmítnutí zápisu, považuje se spolek za zapsaný do spolkového rejstříku třicátým dnem od podání návrhu.
- b. Obchodní společnosti – Veřejná obchodní společnost, Komanditní společnost, Akciová společnost a Společnost s ručením omezeným. Všechny společnosti vznikají zápisem do veřejného rejstříku. I když jsou pojmenované jako obchodní společnosti, podnikání nemusí být jejich hlavní činností. U komanditní a veřejné obchodní společnosti je možné jako hlavní činnost zapsat jen správu majetku, což podle judikatury není výdělečná činnost. U společnosti akciové a s ručením omezeným je pak výběr hlavní a vedlejší činnosti nechán plně na vůli zakladatele. Obchodní společnosti vznikají shodně dnem zápisu do obchodního rejstříku.
- c. Družstva (družstva, bytová družstva, sociální družstva) - Družstvo je společenství neuzavřeného počtu osob, které je založeno za účelem vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob, případně za účelem podnikání. Vznikají dnem zápisu do obchodního rejstříku.

B. Fundace:

- a. Nadace – právnická osoba, založená k trvalé službě společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu. Je zakázané založit nadaci za účelem podpory politických stran a hnutí nebo jiné účasti na jejich činnosti. Zakazuje se též založit nadaci sloužící výlučně výdělečným cílům. Nadace ale smí podnikat, pokud podnikání představuje pouhou vedlejší činnost a výtěžky podnikání slouží jen k podpoře jejího účelu. Nadace vzniká dnem zápisu do nadačního rejstříku.
- b. Nadační fond – právnická osoba, jejímž znakem je vytvoření majetku vyčleněného k určitému účelu. Nadační fond je založen zakladatelem k účelu užitečnému společensky nebo hospodářsky. Rozdíl nadačního fondu oproti nadaci spočívá v tom, že nadační fond není založen k trvalé službě. Nadační fond vzniká dnem zápisu do nadačního rejstříku.

C. Ústav:

- a. Ústav je právnická osoba ustavená za účelem provozování činnosti užitečné společensky nebo hospodářsky s využitím své osobní a majetkové složky. Ústav provozuje činnost, jejíž výsledky jsou každému rovnocenně dostupné za podmínek předem stanovených. Ústav vzniká zápisem do rejstříku ústavů.

1.3.2. Podmínka 3 let existence.³

Přesněji se jedná o podmínku 3 let existence resp. vzniku alespoň 3 roky před dnem zveřejnění informací o navazujícím řízení nebo přede dnem vydání rozhodnutí podle § 7 odst. 6. Zákon používá termín „vznik“, který je vázán na zápis do příslušného rejstříku, z tohoto důvodu by podmínka 3 let existence měla být vázána resp. počítána od doby vzniku příslušné právnické osoby, nejčastěji spolku, tedy od zápisu v příslušném rejstříku.

Tři roky před zveřejněním informací o navazujícím řízení je třeba počítat od zveřejnění informace o navazujícím řízení v souladu s § 9b odst. 1, podle kterého se zveřejňuje spolu s oznámením o zahájení řízení vyvěšením na úřední desce orgánu, který řízení vede.

Tři roky před rozhodnutím podle § 7 odst. 6 zákona EIA – jedná se o negativní rozhodnutí ve zjišťovacím řízení, tento případ se tedy netýká vůbec stavebních úřadů, toto rozhodnutí vydává orgán EIA a v tomto případě bude také on kontrolovat, zda právnická osoba splňuje podmínky dotčené veřejnosti.

Splnění podmínky 3 let existence musí vždy kontrolovat úřad, který vede navazující řízení, neboť tři roky se váží ke dni oznámení o zahájení navazujícího řízení. Pokud však tato podmínka byla splněna např. ve fázi územního řízení z hlediska časového, musí být splněna též v dalším zřízení. Podmínka tří let existence se dokládá výpisem z příslušného veřejného rejstříku, neboť vznik právnických osob soukromého práva je založen na principu registrace do veřejného rejstříku. Přehled veřejných rejstříků, ve kterém se registrují jednotlivé typy právnických osob, je podán výše. Je třeba upozornit, že v případě vzniku spolku je dnem vzniku spolku buď den zápisu do spolkového rejstříku, nebo není-li spolek do veřejného rejstříku zapsán do třiceti dnů od podání návrhu na zápis a není-li v této lhůtě ani vydáno rozhodnutí o odmítnutí zápisu, třicátý den od podání návrhu na zápis do spolkového rejstříku. Doklady prokazující splnění dalších podmínek – tedy stanov je třeba zkontrolovat opětovně, neboť mohlo dojít v mezidobí např. ke změně stanov.

Vzhledem k možnosti podat odvolání i dotčenou veřejností ve smyslu § 3 písm. i) bod 2. zákona EIA (tzv. organizovanou dotčenou veřejností), která nebyla účastníkem řízení (srov. § 9c odst. 4 zákona EIA) je možné, že kontrola splnění podmínek pro tuto část dotčené

³ Samotná tvorba společnosti je dvoufázová a obě fáze (založení a vznik) jsou často zaměňovány. Nově založená společnost (tedy po první fázi) jednat nemůže, budou za ní jednat jiné osoby, ale po jejím vzniku právní úprava počítá s tím, že společnost účinky z tohoto jednání jiných osob přijme (např. §190 odst. 2) písm. l) zákona č. 90/2012 Sb. o obchodních korporacích. Společnosti se tedy bude přičítat jednání i z doby, kdy ještě nevznikla.

veřejnosti se bude provádět až v rámci odvolacího řízení, 3 letá existence se v tomto případě váže k oznámení o zahájení řízení v rámci kterého je podáno odvolání.

1.1.1. Podmínka podpory nejméně 200 osob

Splnění této podmínky se dokládá podporující podpisovou listinou. Definice podporující listiny je stanovena v § 3 písm. j) zákona EIA, náležitost v § 9e. Důležité je ustanovení, že podporující listinu lze použít pro veškerá navazující řízení, tedy opakovaně.

Podporující podpisovou listinou listina s podpisy nejméně 200 osob.

Náležitosti podporující listiny:

V záhlaví podporující podpisové listiny a na každém jejím očíslovaném podpisovém archu se uvede alespoň název záměru a skutečnost, že listina je určena na podporu

a) podání písemného oznámení, kterým se dotčená veřejnost přihlašuje k účasti v navazujícím řízení, nebo

b) odvolání proti rozhodnutí podle § 7 odst. 6 nebo proti rozhodnutí vydanému v navazujícím řízení.

Každá osoba podporující podání písemného oznámení nebo odvolání uvede na podpisový arch své jméno, příjmení, datum narození a adresu místa pobytu a připojí vlastnoruční podpis. Podporující podpisovou listinu lze použít pro veškerá navazující řízení k danému záměru.

Kontrola podporující listiny

Listinu je možno využít pro veškerá navazující řízení – její kontrolu tedy bude provádět orgán (správní úřad), kterému je předložena poprvé. Tím bude zpravidla stavební úřad ve fázi územního řízení (u nového záměru). Příslušný úřad EIA se s podporující listinou může setkat pouze při odvolacím řízení proti negativnímu rozhodnutí ve zjišťovacím řízení. Pokud bude toto rozhodnutí změněno resp. zrušeno a záměr na základě zrušení tohoto negativního rozhodnutí bude posuzován z hlediska jeho vlivů na životní prostředí, řízení podle stavebního zákona se stanou navazujícími řízeními. V případě, že kontrola podporující listiny byla již provedena orgánem EIA v rámci řízení o odvolání proti negativnímu rozhodnutí ve zjišťovacím řízení, lze i ji pochopitelně také použít pro další řízení, mají-li charakter navazujícího řízení.

1.2. Stanovisko EIA jako závazné stanovisko

§ 9a zákona EIA

(1) Příslušný úřad vydá na základě dokumentace, popřípadě oznámení, posudku a veřejného projednání podle § 17 a vyjádření k nim uplatněných, závazné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí (dále jen „stanovisko“) ve lhůtě do 30 dnů ode dne uplynutí lhůty pro vyjádření k posudku. Náležitosti stanoviska jsou uvedeny v příloze č. 6 k tomuto zákonu.

(2) Příslušný úřad zašle stanovisko oznamovateli, dotčeným správním úřadům a dotčeným územním samosprávným celkům a zajistí jeho zveřejnění podle § 16.

(3) Stanovisko je podkladem pro vydání rozhodnutí podle zvláštních právních předpisů. Stanovisko předkládá oznamovatel v žádosti jako jeden z podkladů pro navazující řízení podle těchto předpisů. Platnost stanoviska je 5 let ode dne jeho vydání. Platnost stanoviska může být na žádost oznamovatele prodloužena o 5 let, a to i opakovaně, pokud oznamovatel písemně prokáže, že nedošlo k podstatným změnám realizace záměru, podmínek v dotčeném území, k novým znalostem souvisejícím s věcným obsahem dokumentace a vývoji nových technologií využitelných v záměru. Tato lhůta se přerušuje, pokud bylo zahájeno navazující řízení podle zvláštních právních předpisů 1a).

Stanovisko EIA je závazným stanoviskem ve smyslu § 149 správního řádu a tedy závazným podkladem pro vydání rozhodnutí v navazujícím řízení. Jeho platnost je 5 let a lze i prodloužit. „Věcná“ platnost stanoviska, tedy použitelnost stanoviska pro navazující řízení s ohledem na totožnost záměru je řešena prostřednictvím tzv. coherence stamp – verifikačního stanoviska. Stanovisko EIA je součástí žádosti o zahájení navazujícího řízení – to plyne jak z § 9a zákona EIA tak ze stavebního zákona, podle kterého jsou součástí žádostí též závazná stanoviska dotčených orgánů státní správy.

Z charakteru stanoviska EIA jakožto závazného stanoviska plyne též postavení orgánu EIA v navazujícím řízení jako dotčeného orgánu státní správy. (K tomu blíže v části 3.13)

1.3. „Coherence stamp“ neboli verifikační stanovisko

Smyslem tohoto institutu je ověření identity záměru posuzovaného procesem EIA a záměru, jehož umístění nebo provedení je předmětem navazujícího řízení. Podle důvodové zprávy k návrhu: „*Identita záměru podrobeného posuzování vlivů na životní prostředí bude ověřována prostřednictvím verifikačního závazného stanoviska, jímž orgán EIA potvrdí, že nedošlo ke změnám záměru předkládaného do povolenáčního řízení (oproti stavu záměru posouzenému procesem EIA), které by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí.*“ Dále se k institutu „coherence stamp“ v důvodové zprávě k zákonu uvádí:

Právní úprava oprávnění a podmínek vydávání závazného stanoviska podle § 9a odst. 4 tvoří základ institutu tzv. „coherence stamp“. Vychází se z obecné premisy, že dojde-li po provedeném posouzení v procesu EIA k podstatné změně záměru, která je z environmentálního hlediska významná, a to z jiného důvodu než v důsledku výsledků posouzení v procesu EIA, musí mít orgán EIA možnost iniciovat nové posouzení.

Výstupem ověření identity záměru je:

- Nesouhlasné závazné stanovisko – v tomto případě musí být provedeno zjišťovací řízení ke změnám, v jehož závěru se stanoví, zdali je třeba změny projektu podrobit novému procesu EIA, (srov. § 9a odst. 4 ve spojení s § 4 odst. 1 písm. f) zákona EIA) nebo nikoli (v tomto případě bude vydáno rozhodnutí ve smyslu § 7 odst. 6 zákona EIA). Nesouhlasné verifikační závazné stanovisko tak automaticky nevede k úplnému procesu EIA.
- Závazné stanovisko k ověření změn záměru, pokud je navazujícím řízením stavební řízení, a dále také v případě, že navazujícím řízením je řízení o změně stavby před jejím dokončením. V tomto případě se obsahově může jednat jak o kladné tak o záporné stanovisko
- Formální výstup není, neboť nedošlo ke změnám záměru podle věty druhé, příslušný úřad v tomto případě závazné stanovisko nevydává.

2. Přechodná ustanovení

2.1. Řízení zahájená před 1. 4. 2015 a neukončená do 1. 4. 2015

(Změna příslušnosti – přerušení řízení - postoupení spisu)

Čl. VI odst. 4 novely zákona EIA (přechodných ustanovení k novele stavebního zákona zákonem EIA)

„Správní řízení neukončená rozhodnutím, k jejichž vedení je příslušný podle § 13 odst. 8 stavebního zákona, ve znění účinném po dni nabytí účinnosti tohoto zákona, obecní úřad obce s rozšířenou působností, se přerušují dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a stavební úřad příslušný podle stavebního zákona, účinného přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, bezodkladně postoupí celý spis příslušnému stavebnímu úřadu podle § 13 odst. 8 stavebního zákona, ve znění účinném po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

Podle čl. IV odst. 4 novely zákona EIA (přechodných ustanovení k novele stavebního zákona zákonem EIA) se řízení **neukončená rozhodnutím (tedy řízení zahájená před 1. 4. 2015, u kterých rozhodnutí nenabylo právní moci) ze zákona přerušují**. Přerušení řízení a změna příslušnost se týká všech řízení neukončených - tedy pravomocně neukončených do 1. 4. 2015, která mají charakter navazujícího řízení a nebyla vedena obecním úřadem s rozšířenou působností – tedy pokud bylo správní řízení pro záměr, který byl posouzen postupem podle zákona EIA, zahájeno u jiných obecních úřadů, než obecních úřadů v obcích s rozšířenou působností a nebylo ukončeno do 31. 3. 2015. Správní řízení se v těchto případech přerušuje ze zákona a takový úřad je povinen po 1. 4. 2015 postoupit urychleně spis stavebnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který bude v započatém řízení pokračovat.

V případě, že správní řízení o záměru podléhajícím posouzení vlivu na životní prostředí, probíhalo do 31. 3. 2015 u jiného obecního úřadu než u obecního úřadu s rozšířenou působností, příslušným k vedení navazujícího řízení byl úřad dle ust. § 13 stavebního zákona ve znění účinném do 31. 3. 2015. **Nyní se jím stává** dle čl. VI přechodných ustanovení novely stavebního zákona účinné od 1. 4. 2015, **pro správní řízení neukončená rozhodnutím, k jejichž vedení je příslušný úřad** podle § 13 odst. 8 stavebního zákona, ve znění účinném po dni nabytí účinnosti tohoto zákona, **obecní úřad obce s rozšířenou působností**. Řízení se přerušují dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a stavební úřad příslušný podle stavebního zákona, účinného přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, bezodkladně postoupí celý spis příslušnému stavebnímu úřadu podle § 13 odst. 8 stavebního zákona, ve znění účinném po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

Z poslední věty novelizovaného znění ust. § 13 odst. 8 stavebního zákona, dle kterého obecní úřad obce s rozšířenou působností vykonává rovněž pravomoc podle § 120, 122, 123 a 124, vyplývá, že v případě stavebních záměrů, posouzených procesem dle zákona EIA, jehož výsledkem bylo Stanovisko, je obecní úřad obce s rozšířenou působností příslušný nejen k vedení navazujících územního, stavebního řízení, případně řízení o změně stavby před dokončením, ale i k vydání rozhodnutí ve věci zkušební provozu, předčasného užívání stavby a k posouzení splnění podmínek pro užívání stavby v souladu s ust. § 120 a § 122 stavebního zákona.

2.2. Řízení zahájená před 1. 4. 2015, rozhodnutí nebylo do 1. 4. 2015 vydáno.

Čl. II Novely zákona EIA

Pokud takové řízení nebylo vedeno stavebním úřadem na úrovni obce s rozšířenou působností, dnem 1. 4. 2015 se řízení ze zákona přerušuje, a stavební úřad je povinen spis postoupit příslušnému stavebnímu úřadu podle § 13 odst. 8 stavebního zákona. (viz výše)

ČL II novely zákona EIA

*1. U stanovisek k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí vydaných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona vydá příslušný úřad na základě oznámení o zahájení řízení zasláného tomuto úřadu správním úřadem příslušným k vedení navazujícího řízení nebo na základě žádosti oznamovatele ještě před zahájením navazujícího řízení souhlasné závazné stanovisko poté, co ověří, že jejich obsah je v souladu s požadavky právních předpisů, které zapracovávají směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU. Příslušný úřad v závazném stanovisku podle věty první zároveň stanoví, které z podmínek uvedených ve stanovisku k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí jsou správní úřady příslušné k vedení navazujících řízení povinny zahrnout do svých rozhodnutí. Nelze-li vydat souhlasné závazné stanovisko podle věty první, musí být záměr předmětem nového posuzování podle § 4 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění účinném po dni nabytí účinnosti tohoto zákona. **Závazné stanovisko podle věty první se vydává pro rozhodnutí v navazujícím řízení vydávané po nabytí účinnosti tohoto zákona; toto závazné stanovisko se použije i pro rozhodnutí v dalších navazujících řízeních.** Pokud příslušný úřad vydává také závazné stanovisko podle § 9a odst. 4 a 5 zákona č. 100/2001 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, lze oba postupy spojit a vydat pouze jediné závazné stanovisko.*

2. Na navazující řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se použijí § 9a odst. 4 a 5 a § 9b až 9d zákona č. 100/2001 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti. Do 30 dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona zajistí správní úřad příslušný k vedení navazujícího řízení zahájeného přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona zveřejnění informací podle § 9b odst. 1 zákona č. 100/2001 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, které dosud nebyly zveřejněny, pokud již neuplynula lhůta pro uplatnění závazných stanovisek dotčených orgánů, námitek účastníků řízení a připomínek. Soudní řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

Přechodné ustanovení rozlišuje dvě kategorie řízení zahájených před účinností novely zákona EIA. Změna příslušnosti (viz výše) se týká všech řízení pravomocně neukončených. Oproti tomu se povinnosti ověřujícího stanoviska podle přechodných ustanovení vztahují pouze na řízení, u kterých do 1. 4. 2015 nebylo rozhodnutí (prvoinstanční rozhodnutí) vůbec vydáno nejpozději ke dni 31. 3. 2015. Vydání rozhodnutí upravuje správní řád (§ 71 odst. 1).

Takové řízení má charakter navazujícího řízení. S ohledem na přechodná ustanovení pro takové řízení platí některé odchylky resp. specifické procesní postupy, které se týkají:

- aplikace ustanovení o navazujících řízeních novely zákona EIA, z povahy věci však na tato řízení nelze aplikovat ustanovení § 9b odst. 2 zákona EIA o předběžné

informaci, neboť předběžnou žádost lze na žádost žadatele vydat „*kdykoli před zahájením*“ navazujícího řízení, nikoli tedy v případě již běžícího řízení,

- zveřejnění informací podle § 9b odst. 1 zákona EIA,
- použitelnost stanoviska EIA (povinnost jeho verifikace, popř. povinnost nového procesu EIA),
- v některých případech změn příslušnosti (viz výše C. 1.).

Na řízení zahájené před 1. 4. 2015, ve kterém nebylo do 1. 4. 2015 vydáno rozhodnutí, je třeba aplikovat ustanovení o navazujícím řízení novely zákona EIA, konkrétně § 9a odst. 4 a 5, a § 9b až 9d. Je stanovena speciální lhůta pro povinnost zveřejnit informace podle § 9b odst. 1, tyto informace se takto zveřejní pouze u řízení, u kterých do 1. 4. 2015 neuplynula lhůta pro podání závazných stanovisek, námitek a připomínek. Z výše uvedeného článku přechodného ustanovení rovněž vyplývá, že pokud bylo správní řízení zahájeno přede dnem účinnosti novely zákona EIA, a dosud neuplynula lhůta pro podání námitek, je v takovém řízení nutno přiměřeně aplikovat i ust. § 9b až 9d tohoto zákona. Citované ustanovení přechodných ustanovení zákona pak výslovně stavebnímu úřadu příslušnému k vedení navazujícího řízení, zahájeného přede dnem účinnosti tohoto zákona, ukládá povinnost do 30 dnů ode dne nabytí jeho účinnosti zveřejnit všechny informace podle ust. § 9b odst. 1, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, které dosud nebyly zveřejněny.

Pro navazující územní řízení zahájená před 1. 4. 2015, u kterých již bylo oznámeno zahájení řízení stavebním úřadem účastníkům řízení, dotčeným orgánům i veřejnosti, přičemž lhůta pro podání námitek, připomínek veřejnosti a závazných stanovisek dotčených orgánů uplynula do 31. 3. 2015, je stanovena malá výjimka z režimu navazujících řízení. Stavební úřad v navazujícím řízení vychází z přechodných ustanovení novely zákona EIA, která ukládají na taková řízení použít ust. § 9a odst. 4 a 5 a § 9b až 9d zákona č. 100/2001 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti. Jedinou úlevou dle přechodných ustanovení novely zákona v řízeních, u nichž již uplynula lhůta pro uplatnění závazných stanovisek dotčených orgánů, námitek účastníků řízení a připomínek veřejnosti, je, že stavební úřad příslušný k vedení navazujícího správního řízení však **není povinen do 30 dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona zajistit zveřejnění informací podle § 9b odst. 1 zákona č. 100/2001 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, které dosud nebyly zveřejněny.**

Stanovisko EIA vydané před 1. 4. 2015 v těchto řízeních není dostačující. Obligatořním podkladem pro vydání rozhodnutí v navazujícím řízení je též souhlasné závazné stanovisko vydané po 1. 4. 2015. Jedná se o tzv. ověřovací závazné stanovisko ověřující obsah původního stanoviska EIA. V tomto stanovisku se zároveň stanoví, které z podmínek uvedených ve stanovisku EIA vydaném před 1. 4. 2015 je úřad v navazujícím řízení (stavební úřad) povinen zahrnout do rozhodnutí v navazujícím řízení. Toto stanovisko může být kladné nebo záporné.

Ověřovací závazné stanovisko může být součástí žádosti o zahájení navazujícího řízení. Žadatel o vydání rozhodnutí u stavebního úřadu – tj. oznamovatel záměru předloží k žádosti o vydání rozhodnutí **souhlasné závazné stanovisko** podle čl. II odst. 1 přechodných ustanovení zákona EIA (tzv. ověřovací stanovisko). Nicméně při absenci takového stanoviska nelze vyzvat žadatele k odstranění vad žádosti, neboť zákon EIA předepisuje zvláštní postup k získání souhlasného závazného stanoviska. Pokud žádost nebude tímto ověřovacím stanoviskem doložena stavební úřad zašle oznámení o zahájení řízení příslušnému orgánu EIA k posouzení stanoviska EIA a vydání závazného stanoviska

(ověřovacího stanoviska). Orgán EIA následně zašle závazné stanovisko k ověření souladu úřadu, který vede navazující řízení, resp. který mu zaslal oznámení o zahájení řízení.

Orgán EIA vydá nesouhlasné ověřovací závazné stanovisko, pokud dojde k závěru, že stanovisko EIA nesplňuje požadavky čl. II odst. 1 přechodných ustanovení zákona EIA, a záměr bude proto muset být znovu posouzen postupem podle zákona EIA. V navazujícím správním řízení, které u stavebního úřadu probíhá, nelze jako podklad pro vydání rozhodnutí využít stanovisko EIA vydané před 1. 4. 2015 podle dosavadních právních předpisů, aniž by bylo současně předloženo také ověřovací závazné stanovisko. Pokud je předloženo resp. orgánem EIA vydáno záporné ověřovací stanovisko musí navazující řízení stavební úřad zamítnout žádost v souladu s § 149 odst. 3 správního řádu, neboť bylo vydáno závazné stanovisko, které znemožňuje žádosti vyhovět.

2.1. Speciální ustanovení o územních řízeních vedených podle § 91 stavebního zákona (integrace EIA do územního řízení)

Čl. VI odst. 1 zákona č. 39/2015 (novela zákona EIA – novela stavebního zákona)

Přechodné ustanovení reaguje na zrušení tohoto postupu novelou zákona EIA. Takováto řízení pravomocně neukončená do 1.4.2015 se ze zákona přerušují a postupují se příslušnému orgánu EIA, který povede proces EIA. Územní řízení se ze zákona přerušuje do vydání závazného stanoviska EIA, poté řízení pokračuje plně v režimu navazujícího řízení, pouze s výjimkou ustanovení o předběžné informaci, neboť tu lze vydat pouze před zahájením řízení, nikoli v rámci běžícího event. přerušového řízení.

1. Územní řízení vedená podle § 91 stavebního zákona, ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, neukončená pravomocným územním rozhodnutím přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se přerušují dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Žádost podaná podle § 91 odst. 4 stavebního zákona, ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se považuje za oznámení podle § 6 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, a stavební úřad ji postoupí příslušnému úřadu spolu s dokumentací vlivu záměru na životní prostředí; v územním řízení lze pokračovat po vydání stanoviska podle § 9a odst. 1 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

3. Postup stavebního úřadu v navazujícím řízení o záměru, který podléhá posuzování vlivů na životní prostředí

3.1. Příslušný stavební úřad (změna příslušnosti, vymezení)

V ust. § 13 stavebního zákona se novelou zákona EIA doplňuje odstavec 8, který zní:

„K vedení řízení podle tohoto zákona, které je navazujícím řízením podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, je v prvním stupni příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností. Ustanovení odstavce 2 není dotčeno. Obecní úřad obce s rozšířenou působností vykonává rovněž pravomoc podle § 120, 122, 123 a 124.“

S účinností od 1. 4. 2015 se mění příslušnost stavebních úřadů k vedení správních řízení podle stavebního zákona, které jsou navazujícími řízeními podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Příslušným stavebním úřadem pro všechna řízení podle stavebního zákona, která mají charakter navazujícího řízení, je obecní stavební úřad obce s rozšířenou působností.

3.2. Předběžná informace (§ 9b odst. 2)

*„Správní orgán příslušný k vedení navazujícího řízení v součinnosti s dotčenými orgány poskytne na žádost žadatele o vydání rozhodnutí v navazujícím řízení kdykoliv před jeho zahájením **předběžnou informaci o požadavcích na údaje a podklady, které má žadatel předložit k žádosti o vydání rozhodnutí.** Poskytnutá předběžná informace platí 1 rok ode dne jejího vydání“.*

Předběžná informace, upravená v § 9b odst. 2 zákona EIA, je informací o požadavcích na údaje o podklady, které má žadatel předložit k žádosti o vydání rozhodnutí. Tato informace není, s ohledem na definici obsahu této informace (resp. její hmotněprávní vymezení), předběžnou informací podle ust. § 139 odst. 1 správního řádu, neboť obsah předběžné informace podle správního řádu je vymezen odlišně (srov. *„Stanoví-li tak zvláštní zákon, může každý požadovat od správního orgánu, který je příslušný vydat rozhodnutí nebo podmiňující úkon, aby mu v písemné formě poskytl předběžnou informaci o tom*

a) zda lze určitý záměr uskutečnit jen za předpokladu vydání rozhodnutí nebo podmiňujícího úkonu a

b) podle jakých hledisek bude posuzovat žádost o vydání rozhodnutí nebo podmiňujícího úkonu, popřípadě za jakých předpokladů lze žádosti vyhovět.

Předběžnou informací, ve smyslu § 139 správního řádu, je územně plánovací informace. Tu jako takovou ve vztahu k územnímu řízení upravuje stavební zákon speciálně ve svém ust. § 21 institutem územně plánovací informace. Podle ust. § 21 odst. 2 stavebního zákona stavební úřad poskytuje územně plánovací informaci (dále jen „ÚPI“) v rámci své působnosti o podmínkách vydání územního rozhodnutí. Náležitosti takové ÚPI obsahuje ust. § 2 vyhl. č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního rozhodování, územního opatření a stavebního řádu, ve znění vyhl. č. 63/2013 Sb.

Institut předběžné informace o požadavcích na údaje a podklady, které má žadatel předložit k žádosti o vydání rozhodnutí (tedy předběžné informace ve smyslu zákona EIA), tedy nelze zaměňovat s předběžnou informací podle správního řádu, kterou pro účely stavebního zákona blíže upravuje stavební zákon v ustanovení o územně plánovací informaci.

3.2.1. Předběžná informace v navazujícím územním, stavebním a spojeném územním a stavebním řízení

Informace by měla poskytovat podrobnosti o žádosti v souladu s vyhláškou č. 503/2006 Sb. a s jejími ustanoveními o jednotlivých žádostech, včetně formuláře pro žádosti pro tato řízení uvedené v přílohách vyhlášky. Dále by informace měla obsahovat seznam dotčených orgánů, jejichž stanoviska je třeba jako podklad k žádosti přiložit.

3.2.2. Předběžná informace v ostatních navazujících řízeních

Předběžná informace ve smyslu zákona EIA v ostatních navazujících řízeních, tedy v řízení o změně stavby před jejím dokončením, se liší tím, že stavební úřad nemůže vycházet z formuláře stanoveného vyhláškou. Pokud se jedná o údaje, které má žadatel uvést v žádosti, musí stavební úřad v předběžné informaci specifikovat údaje, které je potřeba v žádosti doložit - z ustanovení o obsahu žádosti pro jednotlivé druhy řízení. Přiměřeně se na toto řízení vztahují ustanovení o stavebním řízení, tedy se přiměřeně použijí ustanovení o požadavcích na žádost o stavební povolení. Je třeba specifikovat, co konkrétně musí stavebník uvést a jaké podklady doložit (zejména seznam dotčených orgánů, jejichž stanoviska mohou být event. potřeba).

3.3. Žádost

Pro určení náležitostí žádosti pro navazující řízení je třeba vycházet předně z ustanovení stavebního zákona o náležitostech žádosti pro jednotlivá řízení. **Stanovisko EIA musí být vždy součástí žádosti o vydání rozhodnutí v navazujícím řízení bez ohledu na typ tohoto řízení.** Tato skutečnost je dána předně formou stanoviska EIA jakožto závazného stanoviska. Podle novely zákona EIA předkládá oznamovatel (stavebník) v žádosti stanovisko EIA jako jeden z podkladů pro navazující řízení, tedy vždy bez ohledu na znění ustanovení stavebního zákona o náležitostech žádosti. Podle stavebního zákona se k žádosti o vydání rozhodnutí připojují potřebná závazná stanoviska podle zvláštních předpisů v případě žádosti o územní rozhodnutí, stavební povolení, a spojené územní a stavební řízení (srov. § 86, § 94a, § 110).

Náležitosti stanoviska EIA jsou stanoveny v příloze č. 6 zákona EIA.

Součástí žádosti však není verifikační stanovisko („coherence stamp“) ani tzv. ověřovací stanovisko podle přechodných ustanovení“ (čl II odst. 1 novely zákona EIA), neboť zákon předepisuje k získání těchto stanovisek zvláštní postup. Verifikační ani ověřovací stanoviska tak nejsou obligatorní součástí žádosti. V případě stavebního řízení a řízení o změně stavby před jejím dokončením se verifikační stanovisko vydává vždy, stejně tak se vždy vydává tzv. ověřovací závazné stanovisko. S ohledem na zvláštní postup jejich vydání však nelze vyžadovat, aby tato stanoviska byla přiložena k žádosti.

3.3.1. Řízení, pro které bylo vydáno stanovisko EIA před 1. 4. 2015 - tzv. ověřovací stanovisko podle přechodných ustanovení.

Podle čl. II odst. 1 přechodných ustanovení se v případě řízení, pro které bylo vydáno stanovisko EIA před 1. 4. 2015, vydává obligatorně tzv. ověřovací stanovisko, které ověřuje původní stanovisko EIA a stanoví, které z podmínek původního stanoviska EIA jsou úřady v navazujících řízeních povinny zahrnout do svých rozhodnutí.

Zákon EIA předepisuje zvláštní postup k získání souhlasného závazného stanoviska, nelze tedy vyžadovat, aby toto stanovisko bylo součástí žádosti, resp. při jeho absenci vyzývat k odstranění vad žádosti. Stavební úřad zašle oznámení o zahájení řízení příslušnému orgánu EIA k posouzení stanoviska EIA a vydání souhlasného závazného stanoviska.

(Vydání verifikačního stanoviska a ověřovacího stanoviska podle přechodných ustanovení lze spojit a vydat jediné závazné stanovisko.

3.3.2. Co když bude stanovisko EIA součástí žádost, ale stavební úřad bude mít pochybnosti o totožnosti záměru?

Na tuto situaci dopadá § 9a odst. 4 zákona EIA upravující verifikační stanovisko („coherence stamp“), kdy před podáním žádosti v navazujícím řízení musí být tato žádost předložena k posouzení orgánu EIA k ověření „shody záměrů“, jinak řečeno k ověření platnosti stanoviska EIA pro daný záměr. Stavební úřad pouze musí ověřit, zda k takovému posouzení podle § 9a odst. 4 skutečně došlo.

3.3.3. Co když stanovisko EIA nebude součástí žádosti, ačkoliv SÚ bude mít za to, že by mělo být?

Primární je odpovědnost stavebníka, který se v dokumentaci pro vydání rozhodnutí musí vypořádat též s vlivem stavby na životní prostředí a přiložit požadovaná stanoviska (povinná součást dokumentace podle vyhlášky č. 499/2006 Sb.)

Stavební úřad je povinný ověřit, zda je žádost úplná, tedy zda je přiloženo též stanovisko EIA, pokud se jedná o záměr, který podléhá posuzování. Vedení řízení podle stavebního zákona jako řízení, kterému nepředcházela proces EIA, ačkoli měl být proveden, bude mít za následek nezákonnost celého postupu. Proto v případě pochybností je namístě na základě ustanovení správního řádu o součinnosti (§ 8) a o dotčených orgánech (§ 136 odst. 3) obrátit se k vyjasnění této pochybnosti na orgán EIA.

Pochybnost může vzejít s ohledem na charakter záměru – zda odpovídá některé z kategorií záměrů podléhajících posuzování (příloha č. 1 – zákona EIA) anebo v případě tzv. podlimitních záměrů. Otázka pochybnosti ve věci nezbytnosti stanoviska EIA může vzniknout taktéž u změn záměrů. Dále tato otázka může vzejít při ověřování totožnosti záměru specifikovaného v žádosti a záměru, pro které byla vydána závazná stanoviska či vyjádření dotčených orgánů.

Zcela specifickým příkladem je situace, kdy k záměru není přiloženo stanovisko EIA, protože tento záměr byl z posuzování vyloučen rozhodnutím orgánu EIA (ve fázi tzv. zjišťovacího řízení podle zákona EIA), nicméně záměr, který byl vyloučen z procesu EIA rozhodnutím orgánu EIA, není totožný se záměrem identifikovaným v žádosti o vydání rozhodnutí podle stavebního zákona. I v této situaci proto může vzniknout pochybnost stavebního úřadu ohledně skutečnosti, zda k záměru nemá být přiloženo stanovisko EIA. Vzhledem k tomu, že povinnou součástí dokumentace je vypořádání se s vlivem stavby na životní prostředí, musí být z této části dokumentace zřejmé, pro jaký záměr bylo vydáno rozhodnutí ve zjišťovacím řízení, které vylučuje záměr z posuzování vlivu na životní prostředí.

3.4. Závazné stanovisko EIA

Stanovisko EIA je závazným stanoviskem a vztahují se na ně tedy ustanovení stavebního zákona a správního řádu a závazných stanovisech. Stanovisko je součástí žádosti o vydání rozhodnutí v navazujícím řízení a jeho podmínky musí být do rozhodnutí převzaty.

Nicméně je třeba důsledně odlišit podmínky stanoviska pro jednotlivé fáze povolování záměru a tedy převzít vždy do rozhodnutí podmínky relevantní pro danou fázi, pro dané rozhodnutí. U ostatních podmínek je třeba zdůvodnit, že nebyly převzaty do rozhodnutí, protože se netýkají předmětu řízení, jsou relevantní např. pro fázi stavebního povolení, nikoli pro fázi územního rozhodnutí. Ve stanovisech EIA by přitom podmínky zpravidla jsou

rozčleněny pro jednotlivé fáze, nicméně orgán EIA nemůže vždy s jistotou předvídat všechny typy navazujících řízení.

Jak řešit rozpor stanoviska EIA a závazného stanoviska některého z dotčených orgánů životního prostředí (v případě kdy si tato stanoviska budou věcně „konkurovat“? Pravděpodobně jediným možným postupem je řešení rozporů podle § 136 správního řádu.

3.5. Verifikační stanovisko („coherence stamp“)

Podstata verifikačního stanoviska, již byla vysvětlena (srov. kap. 1.5.) Z procesního hlediska se stavební úřad musí zabývat problematikou verifikačního stanoviska současně s oznámením o zahájení řízení. Oznámení o zahájení navazujícího řízení je třeba podle § 9a odst. 4 zákona EIA poslat orgánu EIA. (Podle § 9a odst. 4 zákona EIA „*Příslušný úřad (tj. orgán EIA) ověří na základě oznámení o zahájení řízení zaslánému tomuto úřadu správním orgánem příslušným k vedení navazujícího řízení*“). Na základě tohoto oznámení orgán EIA prověří dokumentaci pro příslušné navazující řízení s ohledem na změny závěru, které by mohly mít významný negativní dopad na životní prostředí, tedy prověří eventuální potřebu opětovného posuzování vlivu na životní prostředí resp. posouzení vlivu změn záměru na životní prostředí. Žadatel (stavebník) je povinen dokumentaci pro navazující řízení předložit orgánu EIA 30 dní před podáním žádosti o zahájení navazujícího řízení. Tato povinnost se týká všech navazujících řízení. Lhůta nemá pro stavební úřad resp. pro navazující řízení žádnou procesní relevanci. Lhůtu kontroluje orgán EIA a nedodržení této lhůty může být důvodem pro vydání nesouhlasného závazného stanoviska – nesouhlasného verifikačního stanoviska. Faktický význam by však tato lhůta pro navazující řízení mít měla. Umožňuje totiž orgánu EIA se s dokumentací, která je součástí žádosti o zahájení navazujícího řízení, seznámit již předem a mohla by tedy přispět k rychlejšímu vydání verifikačního stanoviska. Speciální lhůta pro vydání verifikačního stanoviska upravena není, mělo být vydáno co nejrychleji – podle správního řádu bez zbytečných průtahů. Vzhledem k tomu, že speciální lhůta pro postup orgánu EIA v této fázi není upravena a orgán EIA má postavení dotčeného orgánu je třeba aplikovat lhůtu upravenou stavebním zákonem pro uplatnění závazných stanovisek dotčených orgánů (srov. § 89 odst. 1 resp. § 112 odst. 2).

Pro stavební úřad je podstatné:

- Oznámit příslušnému orgánu EIA zahájení navazujícího řízení (bezodkladně resp. současně s oznámením o zahájení řízení)
- Znat výsledek postupu orgánu EIA podle § 9a odst. 4 a 5. Tento výsledek a postup stavebního úřadu se liší podle druhu navazujícího řízení. I v případě, kdy orgán EIA verifikační stanovisko nemusí vydat, resp. kdy ho nevydá je vhodné tuto skutečnost ověřit. Orgán EIA by navíc měl podle zásady spolupráce a dobré správy (§ 8 správního řádu) sdělit stavebnímu úřadu výsledek svého postupu podle § 9a odst. 4 a 5). I v případě verifikačního stanoviska lze aplikovat lhůtu pro uplatnění závazných stanovisek stanovenou v § 89 odst. 1 a 2 stavebního zákona.

3.5.1. Územní řízení

Vydává se pouze negativní verifikační stanovisko („coherence stamp“). Potup stavebního úřadu jsou následující.

- Stavební úřad musí příslušnému orgánu EIA oznámit zahájení řízení.
- Řízení se nepřerušuje (prověřování shody záměru orgánem EIA jakožto dotčeným orgánem není důvodem k přerušování řízení)

- Orgán EIA může závazné stanovisko – negativní verifikační stanovisko uplatnit nejpozději při ústním jednání (pokud se koná srov. § 87 odst. 2 stavebního zákona) nebo ve lhůtě stanovené stavebním úřadem pro uplatnění stanovisek dotčených orgánů.
- Jestliže nedošlo ke změnám záměru příslušný orgán EIA verifikační závazné stanovisko (coherence stamp) nevydává, tuto skutečnost by s ohledem na ustanovení správního řádu o součinnosti měl sdělit oznamovateli a správnímu orgánu příslušnému k vedení navazujícího řízení.
- **V případě vydání negativního verifikačního stanoviska je třeba řízení žádost zamítnout s odkazem na § 149 odst.3 správního řádu, neboť negativní verifikační znemožňuje žádosti vyhovět.**
- V této fázi je nezbytné úzká kooperace s orgánem EIA: Stavební úřad musí mít jednoznačně vyřešenou otázku, zda „řízení“ o vydání verifikačního stanoviska podle § 9a odst. 4 – (verifikace dokumentace pro navazující řízení orgánem EIA z hlediska platnosti a použitelnosti stanoviska EIA pro navazující řízení) – proběhlo nebo neproběhlo resp., zda proběhlo s kladným výsledkem, který se však podle zákona nijak „neformalizuje“. Pro optimální a efektivní řešení těchto situací je třeba nastavit spolupráci obecního stavebního úřadu a orgánu EIA (krajského úřadu nebo Ministerstva životního prostředí). Vhodné je nastavení spolupráce tak, aby orgán EIA v rámci součinnosti informoval stavební úřad kladným výsledkem tohoto procesu. .

3.5.2. Stavební řízení a řízení o změně stavby před jejím dokončením

V případě těchto řízení se verifikační závazné stanovisko („coherence stamp“) vydává obligatorně, obsahově se může jednat o negativní a pozitivní verifikační závazné stanovisko. Zákon nevylučuje, aby verifikační stanovisko bylo již součástí žádosti, s ohledem na zvláštní postup jeho vydání to však nelze vyžadovat.

Postup stavebního úřadu

- Stavební úřad musí příslušnému orgánu EIA oznámit zahájení řízení.
- Orgán EIA musí uplatnit (vydat) verifikační stanovisko ve lhůtě podle § 112 stavebního zákona.
- V případě vydání negativního verifikačního stanoviska je třeba žádost zamítnout podle § 149 odst. 3 správního řádu

V případě změny stavby před jejím dokončením je třeba rozlišit změnu stavby v režimu § 118 odst. 3, kdy verifikační stanovisko musí být pro takové řízení vydáno, a změnu stavby před jejím dokončením v režimu § 118 odst. 6 stavebního zákona, kdy se žádost nepředkládá, a kdy tudíž není verifikační stanovisko třeba vydat.

3.6. Oznámení o zahájení navazujícího řízení, zveřejnění žádosti

Stavební úřad je povinen v souladu s § 9b odst. 1 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí zveřejnit oznámení o zahájení řízení současně s oznámením o zahájení řízení a stejnou formou se zveřejňují další informace uvedené v § 9b odst. 1 zákona EIA.

Zveřejňuje se veřejnou vyhláškou na úřední desce úřadu, který vede navazující řízení (stavebního úřadu) a to po dobu 30 dní. Ustanovení o způsobu zveřejnění v zákoně EIA jsou speciálními ustanoveními k ustanovením stavebního zákona.

Podle ust. § 9b odst. 1 novely zákona EIA stavební úřad spolu s oznámením o zahájení správního řízení zveřejňuje níže uvedené informace, obsah oznámení musí vycházet jak z požadavků na oznámení o zahájení řízení formulovaných ve stavebním zákoně tak z ustanovení zákona EIA:

a) žádost (vyplněny formulář žádosti) spolu s upozorněním, že se jedná o záměr posouzený podle tohoto zákona, případně záměr podléhající posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice České republiky, spolu s informací, kde lze nahlédnout do příslušné dokumentace pro navazující řízení,

Stavební úřad zveřejní žádost ve formě formuláře bez příloh (příloha č. 1 část A vyhl. č. 503/2006 Sb.). Doporučujeme (i z důvodu předejití případných výhrad v odvolacím, přezkumném či soudním řízení k dodržení procesních pravidel) zveřejnit též stanovisko EIA, s ohledem na formulaci § 9a odst. 3 zákona EIA podle kterého se stanovisko EIA předkládá „v žádosti“. Vhodné je zveřejnění též části B formuláře – přílohy žádosti, byť zákon striktně vzato tento požadavek neobsahuje.

b) informace o předmětu a povaze rozhodnutí, které má být v navazujícím řízení vydáno, tedy informace obsahující popis a účel stavby, spolu s vymezením druhu předpokládaného rozhodnutí.

c) informace o tom, kde se lze seznámit s dokumenty pořízenými v průběhu posuzování, které byly zveřejněny podle § 16,

Podle § 16 odst. 3 zákona EIA se tyto informace zveřejňují na úředních deskách dotčených územních samosprávných celků, a na internetu. Je třeba oznámit odkaz na příslušnou webovou stránku, na které jsou požadované dokumenty povinně zveřejněny.

d) informace o podmínkách zapojení veřejnosti do řízení podle § 9c odst. 1 a podle zvláštních právních předpisů, kterými se rozumí především informace o místě a čase konání případného veřejného ústního jednání, o lhůtě pro uplatnění připomínek veřejnosti k záměru a o případných důsledcích zmeškání takové lhůty, informace o tom, zda a případně v jaké lhůtě může veřejnost nahlížet do podkladů rozhodnutí, o dotčených orgánech a informace o možnostech dotčené veřejnosti účastnit se navazujícího řízení podle § 9c odst. 3 a 4.

K naplnění ustanovení § 9b odst. 1 písm. d) zákona bude stavební úřad v oznámení též citovat i ta ustanovení zákona, na která v tomto ustanovení zákon EIA poukazuje, to znamená ustanovení § 9c odst. 1, § 9c odst. 3, § 9c odst. 4. Je třeba konkretizovat dané informace tedy zejména lhůty pro uplatnění připomínek, nahlížení do podkladů apod. Informace je třeba v případě potřeby aktualizovat nebo doplnit, např. informace o místě a čase veřejného ústního jednání nebude obvykle v okamžiku zahájení řízení ještě známa. Přesná lhůta pro zveřejnění oznámení o zahájení řízení a dalších informací v zákoně stanovena není, nepochybně se tak však musí stát bezodkladně a je třeba mít též na paměti, že řada procesních úkonů je časově vázána na den zveřejnění oznámení o zahájení řízení (např. možnost veřejnosti podávat připomínky, nebo možnost dotčené veřejnosti podle § 3 písm. i bod 2 zákona EIA přihlásit se jako účastník řízení. Je třeba též uvést rozsah a podmínky uplatňování námitek plynoucích ze stavebního zákona (z § 89 a z § 114).

**Vzor oznámení o zahájení řízení spolu se zveřejněním informací podle § 9b odst. 1
zákona EIA**

Dne ... se zahajuje územní (popř. jiné) řízení o umístění .....specifikace záměru – stavby. Řízení se zahajuje na základě této žádosti: (Zveřejní se žádost, v případě že existuje formulář pro žádost, zveřejní se vyplněný formulář žádosti.)

Záměr (specifikace záměru – stavby)..... , který je předmětem žádosti, je posouzen podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění. “ V případě, že záměr podléhá mezistátnímu posuzování: „Záměr, který je předmětem žádosti, podléhal posuzování vlivů na životní prostředí přesahující hranice České republiky podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění.“ Nahlédnout do příslušné dokumentace pro navazující řízení je možné na stavebním odboru městského úřadu .....v kanceláři č.....v době úředních hodin, tedy v pondělí a ve středu v době 8 – 18h.

Předmětem tohoto územního (popř. jiného) řízení je žádost o vydání rozhodnutí o umístění stavby .....(specifikace v souladu se žádostí). Řízení se vede podle § 84 – 96a stavebního zákona (zákona č. 183/2006 Sb., v platném znění) a podle § 9b – 9d zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění. Doba platnosti územního rozhodnutí je 2 roky ode dne právní moci rozhodnutí, stavební úřad však může v odůvodněných případech stanovit delší dobu platnosti, nejdéle však 5 let. Územní rozhodnutí je závazné pro jeho adresáty. K námitkám, které lze uplatnit v tomto řízení se již nepřihlíží ve stavebním řízení.

Dokumenty pořízené v průběhu posuzování byly v souladu s § 16 odst. 3 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění, vyvěšeny na úřední desce krajského úřadu ..... kraje / Ministerstva životního prostředí. V elektronické podobě jsou zveřejněné na těchto stránkách: www.....

Veřejné ústní jednání je nařízeno na 15. 4. 2016 v zasedací místnosti č. 3, 2. patro budovy městského úřadu města Klatovy od 14 00 hodin. Veřejnost může uplatnit připomínky k záměru (specifikace) do 15. 4. 2016. K připomínkám podaným po této lhůtě se nepřihlíží.

Každý může v navazujícím řízení uplatňovat připomínky k záměru. Účastníkem řízení se může stát též obec dotčená záměrem a právnická osoba soukromého práva, jejímž předmětem činnosti je podle zakladatelského právního jednání ochrana životního prostředí nebo veřejného zdraví, a jejíž hlavní činností není podnikání nebo jiná výdělečná činnost, která vznikla alespoň 3 roky před dnem zveřejnění tohoto oznámení, nebo kterou podporuje svými podpisy nejméně 200 osob, přičemž podpisy musí být doloženy na podporující listině splňující náležitosti § 9e zákona č. 100/2001 Sb., v platném znění. Tyto subjekty se mohou stát účastníkem řízení, pokud se podáním písemného oznámení přihlásí stavebnímu úřadu v Klatovech do 30 dnů ode dne zveřejnění tohoto oznámení do 15 .4 .2016.

Odvolání proti rozhodnutí vydanému v tomto správním řízení může podat také právnická osoba soukromého práva, jejímž předmětem činnosti je podle zakladatelského právního jednání ochrana životního prostředí nebo veřejného zdraví, a jejíž hlavní činností není podnikání nebo jiná výdělečná činnost, která vznikla alespoň 3 roky před dnem zveřejnění tohoto oznámení, nebo kterou podporuje svými podpisy nejméně 200 osob, přičemž podpisy musí být doloženy na podporující listině splňující náležitosti § 9e zákona č. 100/2001 Sb.,

v platném znění, a to i v případě, že nebyla účastníkem řízení v prvním stupni. Splnění výše uvedených podmínek musí právnická osoba doložit v podání písemného oznámení, kterým se právnická osoba přihlašuje k řízení nebo v odvolání.

Účastníci řízení mají právo nahlížet do spisu a činit si výpisy a právo na to, aby správní orgán pořídil kopie spisu nebo jeho části. Do spisu je možno nahlížet na stavebním odboru města Klatovy vždy v úředních hodinách.

*Dotčenými orgány státní správy v tomto řízení jsou tyto orgány:
specifikace dotčených orgánů pro dané řízení s uvedením jejich adres*

3.7. Doručování

Navazující řízení se považuje vždy za řízení s větším počtem účastníků. Účastníkům řízení, vyjma žadatele (stavebníka), se tedy písemnosti doručují veřejnou vyhláškou. To plyne z ustanovení § 9b odst. 3 zákona EIA a § 87 odst. 1 stavebního zákona ve spojení s § 144 odst. 6 správního řádu. Účastníkům řízení se doručují písemnosti postupem podle ust. § 144 odst. 6 správního řádu, tedy veřejnou vyhláškou, mimo účastníků řízení uvedených v ust. § 27 odst. 1 správního řádu, kterým se doručuje do vlastních rukou. Toto ustanovení se vztahuje na žadatele – stavebníka, neboť rozhodnutí upravuje práva a povinnosti pouze stavebníka, na další subjekty (dotčené osoby) se rozhodnutí nevztahuje, byť mohou být jejich práva a povinnosti rozhodnutím dotčeny. Tyto osoby však splňují definici účastníka řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu, nikoli podle § 27 odst. 1 správního řádu. Z ustanovení § 27 odst. 1 správního řádu plyne, že vlastníci (pokud jsou osobou odlišnou od stavebníka) spadají do kategorie 27 odst. 2. Jejich práva a povinnosti jsou dotčena, ale nevytvářejí se žadatelem společností práv nebo povinností, v rozhodnutí se upravují práva a povinnosti stavebníka nikoli vlastníka pozemku (jsou-li osoby odlišné).

V případě doručování rozhodnutí veřejnou vyhláškou se rozhodnutí považuje za doručené uplynutím lhůty patnácti dnů od vyvěšení rozhodnutí na úřední desku provedeného v souladu s § 25 odst. 2 správního řádu. Za den vyvěšení se považuje den, kdy bylo doručované rozhodnutí vyvěšeno na úřední desku stavebního úřadu, který územní rozhodnutí vydal a doručuje. Při počítání lhůty 15 dnů od vyvěšení, po jejímž uplynutí se považuje písemnost za doručenou, se nepoužije § 40 odst. 1 písm. c) správního řádu, podle něhož případně-li konec lhůty na den volna, je posledním dnem lhůty nejbližší pracovní den,⁴ ani § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu, podle něhož se do lhůty nezapočítává den začátku lhůty. Není tedy ani třeba, aby první a poslední den lhůty písemnost visela na úřední desce stavebního úřadu celých 24 hodin, postačí i jen část dne.⁵

Pokud se koná veřejné ústní jednání, musí být veřejná vyhláška o jeho konání vyvěšena nejméně 30 dnů předem.

Tímto postupem, zveřejněním rozhodnutí na úřední desce, stavební úřad plní povinnost aktivně zpřístupnit správní rozhodnutí, jehož vydání je podmíněno vydáním stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí ve smyslu § 10a odst. 5 písm. d) zákona o právu na informace o životním prostředí.⁶

⁴ Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2007, č. j. 1 As 40/2006-74.

⁵ Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 2 Ao 2/2007-73, 1462/2008 Sb. NSS.

⁶ Aktivním zpřístupňováním informací podléhajících zákonu o právu na informace o životním prostředí je jejich poskytování neomezenému okruhu subjektů, aniž by bylo třeba podat žádost (§ 2 písm. d) zákona).

3.8. Nahlížení do podkladů rozhodnutí v navazujícím řízení

Právní úprava nahlížení do podkladů rozhodnutí je v zásadě shodná pro všechna navazující řízení. Odchylna se týká pouze informační povinnosti stavebníka (žadatele), která je upravena pouze pro územní řízení.

Stavební úřad je povinen v průběhu řízení zajistit zpřístupnění vyjádření a závazných stanovisek dotčených orgánů, která byla vydána pro účely navazujícího řízení, a dále považuje-li to za účelné, jiných podkladů pro vydání rozhodnutí (může se jednat např. o připomínky a námítky účastníků řízení).

Koná-li se veřejné ústní jednání, stavební úřad po dobu mezi oznámením veřejného ústního jednání a konáním tohoto jednání umožní každému nahlédnout do podkladů pro vydání rozhodnutí. Kdy a kde je možné do podkladů pro vydání rozhodnutí nahlédnout, zjistí účastníci řízení a veřejnost z oznámení o zahájení územního řízení a z tzv. informační tabule, kterou musí zveřejnit žadatel na místě, které mu určí stavební úřad v oznámení o zahájení územního řízení. Toto ustanovení platí jak pro územní tak stavební řízení (srov. § 87 odst. 2 a § 94a odst. 3 stavebního zákona).

Informační povinnosti pro žadatele o územní rozhodnutí (koná-li se veřejné ústní jednání):

Jedná se o povinnost žadatele o **územní rozhodnutí** zveřejnit zákonem specifikované informace o záměru. **Informaci je žadatel povinen zveřejnit bezodkladně po oznámení zahájení územního řízení a nařízení veřejného ústního jednání. Informace musí být zveřejněna do doby konání veřejného ústního jednání.** Informace se zveřejňuje na místě určeném stavebním úřadem (zpravidla na úřední desce popř. jiném vhodném místě). Obsah informace je blíže specifikován v § 8 vyhlášky č. 503/2009 Sb. Žadatel zajistí, aby informace o jeho záměru a o tom, že podal žádost o vydání územního rozhodnutí, byla bezodkladně poté, co bylo oznámeno zahájení územního řízení a nařízeno veřejné ústní jednání, vyvěšena na místě určeném stavebním úřadem v oznámení, a to do doby konání veřejného ústního jednání. Informace obsahuje údaje o žadateli, o předmětu územního řízení a o veřejném ústním jednání. Součástí informace je grafické vyjádření záměru, popřípadě jiný podklad, z něhož lze usuzovat na architektonickou a urbanistickou podobu záměru a na jeho vliv na okolí. Pokud žadatel uvedenou povinnost nesplní, stavební úřad nařídí opakované veřejné ústní jednání, mělo-li porušení této povinnosti žadatele za následek zkrácení práv účastníků územního řízení. V případě, že se neprokáže opak, má se za to, že žadatel povinnost vyvěšení informace splnil.

3.9. Účastníci řízení

Účastenství v navazujícím řízení je speciálně upraveno ustanoveními stavebního zákona a novely zákona EIA. Novela zákona EIA upravuje a rozšiřuje okruh účastníku navazujícího řízení a upravuje též některá jejich procesní práva. Ustanovení o účastnících navazujícího řízení v novele zákona EIA jsou shodná pro všechna řízení podle stavebního zákona, která mají charakter navazujícího řízení.

Z výše uvedeného plyne, že okruh účastníků určitého druhu řízení podle stavebního zákona (např. územního řízení) se bude lišit podle toho, zda takové řízení bude mít charakter navazujícího řízení nebo nikoliv. Lišit se nebude jen okruh účastníků řízení, ale též jejich postavení, jejich práva. Zejména u spolků je tedy nebytně důrazně rozlišovat, zda se účastní řízení na základě zákona EIA – tedy, zda se účastní navazujícího řízení, nebo zda se účastní

řízení, které nemá charakter navazujícího řízení, tedy na základě jiného zvláštního právního předpisu (§ 70 zákona o ochraně přírody a krajiny).

Mezi nejdůležitější rozdíly mezi účastenstvím veřejnosti v řízení, které má charakter navazujícího řízení a řízení, které není navazujícím řízením, patří:

- Odlišná úprava účastenství obcí, navazujícího řízení se mohou (za podmínek § 9c odst. 3 písm. a) zákona EIA) účastnit všechny obce, které jsou záměrem dotčeny. Účastenství obcí se v navazujícím řízení týká širší skupiny obcí.
- Účastenství neziskových právnických osob. Okruh těchto osob je upraven odlišně. Navazujícího řízení se účastní „organizovaná“ veřejnost za podmínek upravených zákona EIA, „nenavazujícího“ řízení se účastní spolky za podmínek plynoucích z § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny.
- Velmi důležitý je i odlišný procesní režim resp. odlišná práva postavení organizované veřejnosti jakožto účastníka řízení v závislosti na tom, zda je jedná o navazující řízení nebo nikoli. Rozdíly se týkají především podmínek účastenství, možnosti podat odvolání, možnosti podat správní žalobu.

3.9.1. Účastníci územního řízení, které má charakter navazujícího řízení

Účastníky územního řízení jsou podle § 85 stavebního zákona ve spojení s § 9b odst. 3:

- žadatel,
- obec, na jejímž území má být požadovaný záměr uskutečněn.
- Dotčená obec – obec dotčená záměrem. Dotčenost obce plyne z procesu EIA, neboť dokumentace musí jasně vymezit dotčené území. Vymezení dotčených obcí bude tedy vyplývat z procesu posouzení vlivů na životní prostředí, na základě těchto dokumentů lze též vymezení určité obce jako dotčené zdůvodnit (a naopak). Účastenství dotčené obce plyne z § 9c odst. 3 písm. b) zákona EIA. Podmínkou účastenství dotčené obce je, že se přihlásí správnímu orgánu vedoucímu navazující řízení do 30 dnů od zveřejnění oznámení o zahájení řízení a dalších informací podle § 9b odst. 1 zákona EIA.
- vlastník pozemku nebo stavby, na kterých má být požadovaný záměr uskutečněn, není-li sám žadatelem, nebo ten, kdo má jiné věcné právo k tomuto pozemku nebo stavbě,
- osoby, jejichž vlastnické nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být územním rozhodnutím přímo dotčeno,
- osoby, o kterých tak stanoví zvláštní právní předpis. V případě územního řízení, které má charakter navazujícího řízení, je tímto zvláštním předpisem pouze zákon EIA, neboť novela zákona EIA vylučuje, aby se účastníkem navazujícího řízení staly spolky na základě zákona o ochraně přírody a krajiny (§ 70). Účastníky řízení je podle § 9b odst. 3 zákona EIA dotčená veřejnost uvedená v § 3 písm. j) bod 2 zákona EIA tedy tzv. organizovaná dotčená veřejnost.

Podmínky účastenství dotčené veřejnosti podle zákona EIA:

Účastníkem navazujícího řízení se může podle zákona EIA stát také dotčená veřejnost uvedená v § 3 písm. i) bod 2 zákona EIA, tedy nezisková právnická osoba zabývající se ochranou životního prostředí nebo veřejného zdraví za podmínky, že:

- vznikla alespoň 3 roky před oznámením o zahájení řízení a zveřejnění dalších povinných informací nebo ji podporuje alespoň 200 osob, což doloží podporující listinou (k náležitostem podporující listiny viz výše)
- písemně se přihlásí stavebnímu úřadu, který vede navazující řízení ve lhůtě 30 dní od zveřejnění informací podle § 9b odst. 1 zákona EIA (tedy od oznámení o zahájení řízení a zveřejnění informací o něm na úřední desce)

Podmínky účastenství jsou pro všechny typy navazujícího řízení shodné. Podporující listinu lze použít pro všechna navazující řízení, tedy např. podporující listinu pro územní řízení lze použít i pro stavební řízení. Důležitá je identita záměru, resp. z podporující listiny musí být zřejmé, že se týká záměru, který je předmětem navazujícího řízení. Při kontrole podmínek účastenství v navazujícím řízení, tedy při kontrole, zda se jedná o dotčenou veřejnost ve smyslu § 3 písm. i) bod 2 zákona EIA, je třeba prověřit, zda jsou splněny všechny náležitosti:

- název záměru – zde se musí jednat o záměr, jehož umístění je předmětem navazujícího řízení, popř. je předmětem navazujícího řízení umístění části záměru.
- Splnění lhůty 30 dnů, ve kterém se právnická osoba musí k řízení přihlásit. Lhůta počíná běžet dnem, kdy bylo oznámení o zahájení řízení společně s dalšími informacemi zveřejněno na úřední desce
- Oznámení o přihlášení se jako účastník řízení musí být písemné a musí splňovat náležitosti podle § 37 správního řádu
- Podání musí být doloženo stanovami, ze kterých plyne předmět činnosti (ochrana životního prostředí popř. jeho složky nebo veřejného zdraví) a neziskový charakter.
- Podání musí být doloženo dokladem o dni vzniku (v případě spolku den registrace u rejstříkového soudu, v případě občanského sdružení den registrace u Ministerstva vnitra), ze kterého plyne, že vznikl minimálně 3 roky před zveřejněním informací o navazujícím řízení nebo podporující listinou. Vznik právnických osob je v právní úpravě zásadně vázán na den zápisu do příslušného veřejného rejstříku. Byť nejčastějším typem právnické osoby, která bude splňovat podmínky pro účastenství, bude v české praxi spolek (dříve občanské sdružení), nelze vyloučit ani jakýkoliv další typ právnické osoby. Typu právnické osoby pak bude odpovídat podmínka vzniku, konkrétně bude třeba vždy doložit výpis z příslušného rejstříku, který bude dokládat den vzniku dané osoby.
- V případě kontroly podmínky podporující listiny je podstatná formální kontrola jejích náležitostí, zejména název záměru (kontrola identity záměru), podpisových archů (tedy kontrola uvedení všech náležitostí - podpis, datum narození, bydliště) a počet podpisů. Požadavkem není trvalé bydliště, nýbrž pouze bydliště.

Pokud některá z výše uvedených podmínek účastenství není splněna (např. podporová listina neobsahuje dostatečné množství podpisů) vydá stavební úřad usnesení podle § 28 správního řádu.

Účastníky řízení stavební úřad poučí o lhůtě k podání námitek (tedy, že námítka je možno uplatnit nejpozději při veřejném ústním jednání, popř. ve lhůtě stanovené stavebním úřadem), pokud se veřejné ústní jednání nekoná. (srov. § 89 odst. 1), a že se k nim jinak nepřihlíží. Dále je třeba poučit účastníky řízení o přípustném rozsahu připomínek podle § 89 odst. 4 stavebního zákona.

3.9.2. Účastníci územního řízení, které nemá charakter navazujícího řízení:

- obec, na jejímž území má být požadovaný záměr uskutečněn.
- vlastník pozemku nebo stavby, na kterých má být požadovaný záměr uskutečněn, není-li sám žadatelem, nebo ten, kdo má jiné věcné právo k tomuto pozemku nebo stavbě,
- osoby, jejichž vlastnické nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být územním rozhodnutím přímo dotčeno,
- osoby, o kterých tak stanoví zvláštní právní předpis.

Osobami, o kterých tak stanoví zvláštní předpis, mohou být v tomto případě spolky (občanská sdružení) popř. jejich organizační jednotky splňující podmínky § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny. Podmínkou účastenství je, že se jedná o řízení, ve kterém mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny, spolek (občanské řízení) se podle svých stanov zabývá ochranou přírody a občanské sdružení se přihlásí písemně do 8 dnů, ode dne kdy mu bylo zahájení řízení příslušným orgánem oznámeno.

Je třeba si uvědomit, že postavení spolků jako účastníků řízení, které nemá charakter navazujícího řízení, není totožné s postavením spolků jako účastníků navazujícího řízení, neboť novela zákona EIA stanoví některé specifika (např. ohledně možnosti podat odvolání) postavení spolků v navazujících řízeních.

Účastníci v režimu zákona o ochraně přírody a krajiny

Podle § 70 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny je spolek, jehož hlavním posláním podle stanov je ochrana přírody a krajiny, oprávněn požadovat u příslušných orgánů státní správy, aby byl předem informován o všech zamýšlených zásazích a zahajovaných správních řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny. Tato žádost je platná jeden rok ode dne podání, lze ji ovšem podávat opakovaně; žádost musí být věcně a místně specifikována. V souladu s § 70 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny je spolek v těchto případech oprávněn účastnit se správního řízení, pokud oznámí svou účast písemně do osmi dnů ode dne, kdy mu bylo příslušným správním orgánem zahájení řízení oznámeno; v tomto případě má postavení účastníka řízení. Dnem sdělení informace o zahájení řízení se rozumí den doručení jejího písemného vyhotovení nebo první den jejího zveřejnění na úřední desce správního orgánu a současně způsobem umožňujícím dálkový přístup. Žadatelé nejsou povinni rozlišovat interní útvary příslušného správního orgánu, je proto interní záležitostí správního orgánu, aby byla žádost o vyrozumívání o relevantních správních řízeních známa všem věcně příslušným útvarům, včetně útvaru vykonávajícímu úkoly stavebního úřadu.

Podmínky pro účast spolků ve správním řízení podle § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny jsou dodrženy i v případě, kdy žádost o informace o zahajovaných správních řízeních podle § 70 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny byla podána až po zahájení příslušného územního řízení. I v případě, že je spolek založen až po zahájení územního řízení, podá-li žádost ve smyslu § 70 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, stavební úřad jej informuje o již zahájených řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny, a umožní tomuto spolku účast v těchto řízeních, pokud toho lze vzhledem k individuálním okolnostem věci ještě dosáhnout bez neúnosného prodloužení řízení.⁷

Povinnou součástí žádosti spolku, aby byl informován o všech zamýšlených zásazích a zahajovaných správních řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny, je prokázání, že je jeho posláním podle stanov ochrana přírody a krajiny. Z těchto důvodů musí být k žádosti doložena kopie stanov prokazující právní subjektivitu spolku a jeho hlavní cíl. Otázku právní subjektivity a hlavního poslání spolku si stavební úřad povinně vyhodnotí v rámci zahajování konkrétního řízení, kdy v souladu s § 70 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny vyhodnocuje, zda se v daném případě jedná o takové řízení, o kterém má spolky

⁷ Z rozsudku NSS ze dne 27. dubna 2012 čj. 7 As 25/2012-21, v němž soud zdůraznil potřebu klonit se k široké a efektivní účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k ochraně v záležitostech životního prostředí. Pouze pokud by se v konkrétním řízení objevovaly snahy určitých subjektů opakovaným zakládáním provázaných občanských sdružení mařit průběh řízení a bez věcného důvodu řízení prodloužovat, fakticky s cílem zabránit realizaci záměru, ačkoli pro to nejsou z pohledu zájmů ochrany přírody a krajiny věcné důvody, bylo by na místě takovým sdružením odepřít jejich takto šikanózně uplatněná procesní práva s poukazem na zákaz zneužití práva.

sdružení informovat.⁸

Dnem sdělení informace o zahájení řízení (tedy dnem oznámení zahájení řízení) se rozumí den doručení jejího písemného vyhotovení nebo první den jejího zveřejnění na úřední desce správního orgánu a současně způsobem umožňujícím dálkový přístup (účastníkům řízení je písemnost doručena patnáctým dnem po vyvěšení na úřední desce). Oznámí-li spolek do 8 dnů od tohoto oznámení svoji účast, stává se účastníkem daného řízení.

Spolek je oprávněn v územním řízení hájit zájmy, které souvisí s jeho hlavním posláním. Podle § 2 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny se ochranou přírody a krajiny rozumí péče o volně žijící živočichy, planě rostoucí rostliny a jejich společenstva, o nerosty, horniny, paleontologické nálezy a geologické celky, péče o ekologické systémy a krajinné celky, jakož i péče o vzhled a přístupnost krajiny.

3.9.3. Účastníci stavebního řízení, které má charakter navazujícího řízení

Účastníkem stavebního řízení je podle § 109 stavebního zákona ve spojení s § 9c zákona EIA:

- stavebník,
- vlastník stavby, na níž má být provedena změna, není-li stavebníkem,
- vlastník pozemku, na kterém má být stavba prováděna, není-li stavebníkem, může-li být jeho vlastnické právo k pozemku prováděním stavby přímo dotčeno,
- vlastník stavby na pozemku, na kterém má být stavba prováděna, a ten, kdo má k tomuto pozemku nebo stavbě právo odpovídající věcnému břemenu, mohou-li být jejich práva prováděním stavby přímo dotčena,
- vlastník sousedního pozemku nebo stavby na něm, může-li být jeho vlastnické právo prováděním stavby přímo dotčeno,
- ten, kdo má k sousednímu pozemku právo odpovídající věcnému břemenu, může-li být toto právo prováděním stavby přímo dotčeno,
- dotčená obec – obec dotčená záměrem, za podmínky, že se k řízení písemně přihlásí do 30 dnů od zveřejnění oznámení o zahájení řízení a dalších informací na úřední desce. Dotčenost obce plyne z procesu EIA, neboť dokumentace musí jasně vymezit dotčené území. Vymezení dotčených obcí bude tedy vyplývat z procesu posouzení vlivů na životní prostředí, na základě těchto dokumentů lze též vymezení určité obce jako dotčené zdůvodnit (a naopak). Účastenství dotčené obce plyne z § 9c odst. 3 písm. b) zákona EIA. Podmínkou účastenství dotčené obce je, že se přihlásí správnímu orgánu vedoucímu navazující řízení do 30 dnů od zveřejnění oznámení o zahájení řízení a dalších informací podle § 9b odst. 1 zákona EIA. Takovou obcí bude vždy obec, na jejímž území má být záměr umístěn. Účastenství obce plyne z § 9c odst. 3 zákona EIA
- Účastníky řízení je též podle § 9b odst. 3 zákona EIA dotčená veřejnost uvedená v § 3 písm. j) bod 2 zákona EIA tedy tzv. organizovaná dotčená veřejnost. Podmínky účastenství jsou shodné jako v případě územního řízení (podrobněji viz výše k podmínkám účastenství v územním řízení), musí se tedy jednat o neziskovou právnickou osobu zabývající se podle svých stanov ochranou životního prostředí nebo zdraví, které se ve stanovené lhůtě jako účastník přihlásí a splňuje podmínku 3 let existence nebo podpory minimálně 200 osob.
Při kontrole podmínek účastenství v navazujícím řízení, tedy při kontrole zda se jedná o dotčenou veřejnost ve smyslu § 3 písm. bod 2., je třeba prověřit, zda jsou splněny

⁸ Z rozsudku NSS ze dne 16. 11. 2011, č. j. 6 As 19/2011 – 728.

všechny náležitosti – tedy název záměru – zde se musí jednat o záměr, jehož provedení nebo umístění je předmětem navazujícího řízení, popř. je předmětem navazujícího řízení umístění nebo provedení části záměru. Zejména v pozdějších fázích povolování se může záměr „rozštěpit“ např. do více stavebních řízení. Dále je podstatná formální kontrola podpisových archů, tedy kontrola uvedení všech náležitostí (podpis, datum narození, bydliště) a počet podpisů. Požadavkem není trvalé bydliště, ale pouze bydliště. Podporující listinu lze použít pro všechna navazující řízení, tedy např. podporující listinu pro územní řízení lze použít i pro stavební řízení.

Ustanovení o účastenství v navazujícím řízení v zákoně EIA je speciálním ustanovením ve vztahu k § 109 písm. g) stavebního zákona a má tedy přednost.

Stejný okruh účastníků bude mít i řízení o změně stavby před jejím dokončením, pokud se nebude jednat o změnu stavby v režimu § 118 odst. 6 stavebního zákona

Účastníky řízení stavební úřad poučí o lhůtě podání námitek. Rovněž je poučí o formálních požadavcích zákona na uplatňování námitek, podle kterých musí účastník řízení uvést skutečnosti, které zakládají jeho postavení jako účastníka řízení, a důvody podání námitek. Poučení se rovněž musí týkat obsahového rozsahu připomínek upraveného ve stavebním zákoně v souladu s § 114 stavebního zákona.

3.9.4. Účastníci stavebního řízení, které nemá charakter navazujícího řízení

- stavebník,
- vlastník stavby, na niž má být provedena změna, není-li stavebníkem,
- vlastník pozemku, na kterém má být stavba prováděna, není-li stavebníkem, může-li být jeho vlastnické právo k pozemku prováděním stavby přímo dotčeno,
- vlastník stavby na pozemku, na kterém má být stavba prováděna, a ten, kdo má k tomuto pozemku nebo stavbě právo odpovídající věcnému břemenu, mohou-li být jejich práva prováděním stavby přímo dotčena,
- vlastník sousedního pozemku nebo stavby na něm, může-li být jeho vlastnické právo prováděním stavby přímo dotčeno,
- ten, kdo má k sousednímu pozemku právo odpovídající věcnému břemenu, může-li být toto právo prováděním stavby přímo dotčeno,
- osoba, o které tak stanoví zvláštní právní předpis, pokud mohou být stavebním povolením dotčeny veřejné zájmy chráněné podle zvláštních právních předpisů a o těchto věcech nebylo rozhodnuto v územním rozhodnutí. Takovýmto subjektem je spolek (občanské sdružení) splňující podmínky § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny, nicméně při splnění podmínky že stavebním řízením jsou dotčeny zájmy, o kterých nebylo již rozhodnuto v územním řízení, a dále že veřejné zájmy, které spolek (občanské sdružení) hájí, jsou ve stavebním řízení dotčeny.
- stanovisko MMR k tomu, jak identifikovat postavení spolků (do 31. 12. 2013 občanských sdružení) jako účastníků stavebního řízení podle § 109 písm. g) stavebního zákona je zveřejněno na webových stránkách ministerstva (otázky a odpovědi č. 18): <http://www.mmr.cz/cs/Stavebni-rad-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Novela-stavebniho-zakona/Otazky-a-odpovedi>

3.10. Účast veřejnosti

Každý, neboli veřejnost ve smyslu zákona EIA, může v navazujícím řízení uplatňovat připomínky k záměru. **Ustanovení o možnosti veřejnosti uplatňovat připomínky v navazujícím řízení a o charakteru připomínek veřejnosti, jakožto podkladu pro rozhodnutí včetně povinnosti vypořádat tyto připomínky v odůvodnění rozhodnutí, se vztahuje ke všem navazujícím řízením (ke všem řízením podle stavebního zákona, která**

mají charakter navazujícího řízení).

Připomínky lze uplatnit ve lhůtě do 30 dnů od zveřejnění informací podle § 9b odst. 1 na úřední desce, nestanoví-li zvláštní právní předpis či správní orgán příslušný k vedení navazujícího řízení lhůtu delší. Toto ustanovení se vztahuje na všechna řízení, která mají charakter navazujícího řízení, tedy nejen jako tomu bylo doposud – kdy veřejnost mohla uplatňovat připomínky pouze k územnímu řízení.

3.10.1. Uplatnění připomínek veřejnosti v územním řízení.

V územním řízení lze tedy připomínky veřejnosti uplatnit nejpozději při veřejném ústním jednání (srov. 89 odst. 1 stavebního zákona), pokud stavební úřad výslovně nestanoví delší lhůtu pro uplatnění připomínek. Tuto lhůtu by musel oznámit jako součást oznámení o navazujícím řízení podle § 9b odst. 1 zákon EIA. Veřejné ústní jednání se může konat nejdříve 30 dní po oznámení o zahájení řízení (srov. § 87 odst. 2). Pokud se veřejné ústní jednání nekoná, platí 30 denní lhůta pro uplatnění připomínek veřejnosti, stavební úřad může i v tomto případě stanovit delší lhůtu.

Součástí odůvodnění rozhodnutí je vypořádání připomínek veřejnosti. Připomínky veřejnosti jsou jedním z podkladů pro rozhodnutí v navazujícím řízení. (srov. § 9b odst. 5 zákona EIA, § 9c odst. 2 zákona EIA a § 89 odst. 1 stavebního zákona). Stavební úřad připomínky hodnotí vždy podle jejich obsahu (připomínky, které jdou nad rámec předmětu řízení, nejsou pro jeho posouzení rozhodující).

3.10.2. Uplatnění připomínek ve stavebním řízení a v řízení o změně stavby před jejím dokončením popř. v dalších navazujících řízeních

V těchto řízeních vždy může veřejnost uplatňovat připomínky ve lhůtě 30 dnů od oznámení o zahájení řízení, odlišná situace nastává pouze v případě nařízení veřejného ústního jednání i v rámci těchto řízení.

Zákon výslovně neupravuje, zda lze připomínky uplatňovat též v rámci veřejného ústního jednání, je-li nařízeno. To souvisí též s právní úpravou ústního jednání ve stavebním řízení, které není automaticky (povinně) veřejné. Přiměřeně to platí též pro řízení o změně stavby před jejím dokončením.

Pokud se ústní jednání koná ve lhůtě 30 dnů od zveřejnění informací o navazujícím řízení, lze v rámci ústního jednání připomínky veřejnosti uplatnit, pokud je toto jednání veřejné. V opačném případě za předpokladu veřejného ústního jednání by musela být stanovena lhůta k uplatnění připomínky veřejnosti např. formulací „Připomínky veřejnosti lze uplatnit ve lhůtě 30 dnů od zveřejnění informací podle § 9b odst. 1 zákona EIA, po uplynutí této lhůty lze připomínky uplatnit pouze při veřejném ústním jednání ...“ nebo „Připomínky veřejnosti lze uplatnit nejpozději při veřejném ústním jednání“ (koná-li se po 30 dní od zveřejnění informací o navazujícím řízení).

Součástí odůvodnění rozhodnutí je vypořádání připomínek veřejnosti. Připomínky veřejnosti jsou jedním z podkladů pro rozhodnutí v navazujícím řízení. (srov. § 9b odst. 5 zákona EIA, § 9c odst. 2 zákona EIA). Připomínky stavební úřad hodnotí vždy podle jejich obsahu (připomínky, které jdou nad rámec předmětu řízení, nejsou pro jeho posouzení rozhodující).

3.11. Veřejné ústní jednání

Ústní jednání v navazujícím řízení může stavební úřad nařídit, není však obligatorní. V územním řízení se vždy jedná o veřejné jednání, ve stavebním řízení a řízení o změně stavby před jejím dokončením není ústní jednání automaticky veřejné.

Stavební úřad při nařizování veřejného jednání zváží místo a i čas jeho konání tak, aby zvolil místnost s kapacitou odpovídající minimálně předpokládanému počtu zúčastněných osob. Čas volí vhodně tak, aby se projednání mohlo zúčastnit co nejvíce zástupců veřejnosti. Stavební úřad se vyvaruje postupu, který by účasti veřejnosti na ústním jednání fakticky bránil, např. svolání projednání do malé úřední místnosti či na obtížně dostupné místo. Stavební úřad vždy v jednotlivém případě vychází z disponibilních informací, především z charakteru řízení, jeho předmětu a osob účastníků řízení, a na základě toho rozumně očekávané účasti veřejnosti.⁹

Stavební úřad umožní v průběhu veřejného ústního jednání jakékoli osobě z řad veřejnosti vznášet připomínky (srov. § 89 odst. 1), které přímo na místě zaznamená do protokolu o průběhu jednání.¹⁰ Protokol musí věrně dokumentovat průběh jednání, připomínky veřejnosti stavební úřad při protokolaci zaznamenává podle jejich skutečného znění.

Územní řízení

Veřejné ústní jednání se povinně koná, pokud se územní řízení týká záměrů umístěvaných v území, pro které nebyl vydán územní plán. V rámci veřejného ústního jednání může veřejnost uplatňovat připomínky.

Stavební řízení a řízení o změně stavby před jejím dokončením (zde platí ustanovení o ústním jednání v rámci stavebního řízení přiměřeně)

Stavební úřad může od ústního jednání upustit, jsou-li mu dobře známy poměry staveniště a žádost poskytuje dostatečný podklad pro posouzení navrhované stavby a stanovení podmínek k jejímu provádění. Ústní jednání v rámci stavebního řízení a obdobně v rámci řízení o změně stavby před jejím dokončením nemusí být veřejné. Právní úprava v tomto ohledu není jednoznačná, nicméně ve stavebním řízení, které má charakter navazujícího řízení je stavebním úřadům doporučeno, aby s ohledem na charakter záměru a znalosti průběhu předcházejícího územního řízení, ve kterém je účast veřejnosti zaručena stavebním zákonem již v současné době, využily obecné úpravy dané správním řádem, a podle § 49 odst. 2 správního řádu určily, že jednání nebo jeho část bude veřejné. V takovém případě by se ústního jednání mohly zúčastnit i osoby, které nemají postavení účastníků řízení a které jinak na ústní jednání (ani jiným úkonům v řízení) obecně přístup nemají. O konání ústního jednání, příp. veřejného ústního jednání, správní orgán nevydává usnesení ani rozhodnutí. Ústní jednání je „nařízeno“ tím, že ho správní orgán příslušným způsobem svolá.

3.12. Vyhodnocení námitek účastníků řízení z řad veřejnosti

Stavební zákon upravuje rozsah námitek, které mohou uplatňovat jednotliví účastníci řízení. K námitkám nad rámec tohoto rozsahu se nepřihlíží.

3.12.1. Vyhodnocení námitek účastníků řízení z řad veřejnosti v územním řízení

⁹ Nelze předvídat veškeré okolnosti, resp. časově a místně vyhovět všem potenciálním zájemcům z řad veřejnosti, stěžejní je, aby stavební úřad byl vždy schopen podložit svůj postup důvody, které k němu vedly.

¹⁰ § 18 odst. 1 správního řádu

Jak vyplývá z § 89 odst. 4 stavebního zákona, může veřejnost účastníci se řízení na základě zvláštního zákona, v případě navazujícího řízení na základě zákona EIA (v praxi spolky splňující kritéria zákona EIA) uplatňovat námitky pouze v rozsahu, jakým je projednávaným záměrem dotčen veřejný zájem, jehož ochranou se podle zvláštního právního předpisu zabývá. Tímto veřejným zájmem může být ochrana veřejného zdraví, ochrana životního prostředí popř. ochraně některé ze složek životního prostředí. K námitkám, které nesplňují uvedené požadavky, stavební úřad nepřihlíží. Stavební úřad je povinen se věcně vypořádat s námitkami dotčené veřejnosti podle § 3 písm. 1 bod 2 zákona EIA (spolku) v případě, že se týkají zájmů, které tento spolek popř. jiná nezisková právnická osoba hájí; v opačném případě postačí, pokud stavební úřad přezkoumatelným způsobem zdůvodní, proč se námitky uplatněné občanským sdružením těchto zájmů netýkají.

3.12.2. Vyhodnocení námitek účastníků řízení z řad veřejnosti ve stavebním řízení a v řízení o změně stavby před jejím dokončením

Účastníci řízení z řad veřejnosti mohou uplatňovat pouze námitky v rozsahu, v jakém je projednávaným záměrem dotčen veřejný zájem, jehož ochranou se podle zvláštního právního předpisu zabývá. Účastník řízení ve svých námitkách uvede skutečnosti, které zakládají jeho postavení jako účastníka řízení, a důvody podání námitek; k námitkám, které překračují rozsah uvedený ve větě první a druhé, se nepřihlíží.

Dále se uplatňuje koncentrační zásada a k námitkám účastníků řízení, které byly nebo mohly být uplatněny při územním řízení, při pořizování regulačního plánu nebo při vydání územního opatření o stavební uzávěře anebo územního opatření o asanaci území, se nepřihlíží.

Námitku, o které nedošlo k dohodě mezi účastníky řízení, stavební úřad posoudí na základě obecných požadavků na výstavbu, závazných stanovisek, popřípadě rozhodnutí dotčených orgánů nebo technických norem, pokud taková námitka nepřesahuje rozsah jeho působnosti.

3.13. Úloha dotčeného orgánu v navazujícím řízení

Orgány veřejné správy vykonávají svoji působnost v rozsahu svěřeném jim zákonem. Výkon působnosti stavebního úřadu při vedení řízení o jednotlivých stavebních záměrech se téměř vždy dotýká veřejných zájmů chráněných jinými zákony, a tím výkonu působnosti jiného správního orgánu – dotčeného orgánu.

Obecná úprava dotčených orgánů je obsažena v § 136 správního řádu. Jde o jedno z ustanovení, kde je promítnuta obecná zásada vzájemné spolupráce správních orgánů podle § 8 správního řádu. Podle § 136 odst. 1 správního řádu dotčenými orgány jsou orgány, o kterých to stanoví zvláštní zákon, a správní orgány a jiné orgány veřejné moci příslušné k vydání závazného stanoviska (§ 149 odst. 1 správního řádu) nebo vyjádření, které je podkladem rozhodnutí správního orgánu. Dále jsou vymezena pravidla součinnosti dotčeného orgánu a správního orgánu, který vede řízení.

Ve stavebním zákoně je tato obecná zásada promítnuta do ustanovení § 4, které upravuje základní zásady činnosti orgánů územního plánování a stavebních úřadů ve vztahu k dotčeným osobám a součinnost s dotčenými orgány při ochraně veřejných zájmů, které mohou být při postupech podle stavebního zákona dotčeny. Podle tohoto ustanovení orgány územního plánování a stavební úřady postupují ve vzájemné součinnosti s dotčenými orgány

chránícími veřejné zájmy podle zvláštních právních předpisů. Veřejné zájmy podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí chrání jako dotčený příslušný úřad (KÚ nebo MŽP).

V tomto ustanovení stavebního zákona jsou upraveny také další zásady činnosti dotčených orgánů:

- *Dotčený orgán je vázán svým předchozím stanoviskem nebo závazným stanoviskem. Navazující stanoviska nebo navazující závazná stanoviska mohou dotčené orgány v téže věci uplatňovat pouze na základě nově zjištěných a doložených skutečností, které nemohly být uplatněny dříve a kterými se podstatně změnily podmínky, za kterých bylo původní stanovisko vydáno, nebo skutečností vyplývajících z větší podrobnosti porízené územně plánovací dokumentace nebo podkladů pro rozhodnutí nebo jiný úkon orgánu územního plánování nebo stavebního úřadu podle tohoto zákona, jinak se k nim nepřihlíží.*
- *V řízeních podle části čtvrté tohoto zákona se nepřihlíží k závazným stanoviskům dotčených orgánů ve věcech, o kterých bylo rozhodnuto ve vydaném regulačním plánu, v územním rozhodnutí nebo v územním opatření o stavební uzávěře anebo v územním opatření o asanaci území, nejde-li o závazné stanovisko uplatněné na základě nově zjištěných a doložených skutečností podle odstavce 4.*
- *Obsahuje-li posuzovaný návrh varianty řešení, dotčený orgán posuzuje každou variantu samostatně.*
- *Stanoví-li dotčené orgány ve svém stanovisku nebo závazném stanovisku podmínky, a stanou-li se tyto podmínky součástí výrokové části rozhodnutí, nebo součástí opatření obecné povahy nebo jiného úkonu orgánu územního plánování nebo stavebního úřadu podle tohoto zákona, mohou dotčené orgány kontrolovat jejich dodržování.*
- *Je-li dotčeným orgánem podle zvláštních právních předpisů tentýž orgán veřejné správy, vydává koordinované stanovisko nebo koordinované závazné stanovisko, zahrnující požadavky na ochranu všech dotčených veřejných zájmů, které hájí. Koordinované stanovisko nebo koordinované závazné stanovisko lze vydat pouze v případě, nejsou-li požadavky na ochranu dotčených veřejných zájmů v rozporu. Ustanovení správního řádu o společném řízení se použijí přiměřeně.*
- *Orgány územního plánování a stavební úřady projednávají protichůdná stanoviska nebo protichůdná závazná stanoviska dotčených orgánů. Dojde-li k rozporu mezi příslušnými orgány podle tohoto zákona a dotčenými orgány, jakož i mezi dotčenými orgány navzájem, postupuje se podle správního řádu.*

Podle § 136 odst. 4 správního řádu mají dotčené orgány určité zvláštní procesní pravomoci ve vztahu ke správnímu orgánu, který vede řízení. V souvislosti s probíhajícím řízením nebo v souvislosti s výkonem dozoru (kontroly) mají právo nahlížet do spisu a právo obdržet kopii materiálů tvořících součást spisu, jsou-li pro výkon jejich působnosti podstatné. K ostatním podkladům pro vydání rozhodnutí se dotčené orgány vyjadřují, je-li to třeba k plnění jejich úkolů, nebo jestliže si to vyhradily (např. k závaznému stanovisku vydanému jiným dotčeným orgánem). Dotčené orgány mají také právo podat podnět k zahájení přezkumného řízení. Toto oprávnění mají dotčené orgány zejména pro případy, kdy zjistí, že stavební úřad nevzal v úvahu obsah stanoviska.

K tomu, aby dotčené orgány mohly řádně chránit veřejné zájmy podle „svých“ zákonů a pro ochranu jim svěřených veřejných zájmů, vytváří stavební zákon potřebné předpoklady.

Oznámení o zahájení řízení (územního i stavebního) je dotčeným orgánům doručováno vždy jednotlivě, a to i v řízeních s velkým počtem účastníků řízení, kde je doručováno veřejnou vyhláškou. Stejně je doručováno také územní rozhodnutí či stavební povolení.

3.14. Další podklady pro rozhodnutí vyplývající ze zákona EIA

Rozhodnutí dále vychází nejen ze stanoviska EIA, ale také z *dokumentace, popřípadě oznámení, připomínek veřejnosti, vyjádření dotčeného státu při mezistátním posuzování podle § 13 a výsledků veřejného ústního jednání, bylo-li konáno*. I s těmito podklady a pochopitelně s námitkami účastníků řízení, připomínkami veřejnosti a dalšími podklady se musí stavební úřad v odůvodnění rozhodnutí vypořádat.

V § 9b odst. 5 jsou jako obligatorní podklady pro rozhodnutí v navazujícím řízení vyjmenovány výstupy z jednotlivých fází procesu EIA. Oproti stavu před novelou je podstatnou změnou, že stavební úřad se musí obligatorně těmito podklady (výstupy) pořízenými v rámci procesu posuzování vlivů na životní prostředí zabývat. Způsob zohlednění nebo nezohlednění těchto výstupů je třeba uvést resp. minimálně zmínit v odůvodnění rozhodnutí, a to nejlépe v souvislosti s vypořádáním se se stanoviskem EIA, neboť tyto výstupy byly podkladem pro stanovisko EIA.

3.15. Rozhodnutí v navazujícím řízení

Jak již bylo řečeno, pro rozhodnutí v navazujícím řízení jsou z hlediska procesu posuzování vlivů na životní prostředí a z hlediska speciální úpravy postavení veřejnosti v navazujícím řízení podstatné podklady, kterými se musí stavební úřad vypořádat, resp. které jsou pro stavební úřad závazné.

Závazné podklady pro rozhodnutí (závazná stanoviska, které mohou být pořízena v rámci procesu EIA):

- závazné stanovisko EIA,
- ve stavebním řízení a v řízení o změně stavby před jejím dokončením, je závazným podkladem dále kladný „Coherence stamp“ (coherence stamp se u těchto řízení pořizuje vždy),
- negativní „coherence stamp“ povede k posouzení změn záměru a k doplňujícímu stanovisku EIA, které pak také bude dalším závazným podkladem pro rozhodnutí v navazujícím řízení.

Stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí má charakter závazného stanoviska a jedy obligatorním závazným podkladem pro rozhodnutí ve věci. Ve stanovisku EIA zpravidla jsou stanoveny podmínky ochrany životního prostředí odděleně pro jednotlivé fáze povolování záměru - podmínky pro fázi přípravy záměru, realizace (výstavby) záměru, provozu záměru, popřípadě podmínky pro fázi ukončení provozu záměru za účelem prevence, vyloučení, snížení, popřípadě kompenzace nepříznivých vlivů záměru na životní prostředí včetně povinností a podmínek pro sledování a rozbor vlivů na životní prostředí.

Do rozhodnutí je třeba převzít podmínky ochrany životního prostředí obsažené ve stanovisku EIA týkající se dané fáze. U ostatních podmínek je třeba v odůvodnění vysvětlit, že se netýkají předmětu rozhodnutí, resp. že se týkají jiné fáze, popř. že o nich již bylo rozhodnuto předcházejícím řízením.

Dalšími nezávaznými podklady pro rozhodnutí v navazujícím řízení, kterými se však musí stavební úřad zabývat a toto promítnout do odůvodnění rozhodnutí jsou:

- dílčí výstupy z procesu EIA: Rozhodnutí dále vychází nejen ze stanoviska EIA, ale také z *dokumentace, popřípadě oznámení, připomínek veřejnosti, vyjádření dotčeného státu při mezistátním posuzování podle § 13 a výsledků veřejného ústního jednání, bylo-li konáno*. I s těmito podklady a pochopitelně s námitkami účastníků řízení se musí stavební úřad v odůvodnění rozhodnutí vypořádat. (srov. § 9b odst. 5 zákona EIA)

3.15.1. Zveřejnění rozhodnutí v navazujícím řízení

Rozhodnutí v navazujícím řízení je správním rozhodnutím, které je podmíněno vydáním stanoviska posuzujícího orgánu. V takovém případě je stavební úřad povinným subjektem podle § 10a odst. 5 písm. d) zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, a aktivně zpřístupní rozhodnutí způsobem umožňujícím dálkový přístup.

S ohledem na doručování rozhodnutí v navazujícím řízení veřejnou vyhláškou plní stavební úřad zveřejněním rozhodnutí na úřední desce povinnost aktivně zpřístupnit správní rozhodnutí, jehož vydání je podmíněno vydáním stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí ve smyslu § 10a odst. 5 písm. d) zákona o právu na informace o životním prostředí.¹¹

3.16. Odvolání proti rozhodnutí v navazujícím řízení

Zákon EIA upravuje odchylku od správního řádu v případě subjektů oprávněných podat odvolání. Právo podat odvolání je tradičním právem účastníka řízení. V případě navazujícího řízení (jakéhokoli navazujícího řízení) má však právo podat odvolání též dotčená veřejnost uvedená v § 3 písm. i) bod 2 zákona EIA, tedy tzv. organizovaná veřejnost, a to i v případě, že nebyla účastníkem řízení v prvním stupni. Není rozhodující, zda uplatnila v tomto řízení např. připomínky veřejnosti. V tomto případě stavební úřad musí prověřit též splnění podmínek podle § 3 písm. i) bod 2 zákona EIA. Odvolání musí být doloženo listinami, prokazujícími splnění těchto podmínek. Lhůta pro odvolání počíná běžet zveřejněním rozhodnutí veřejnou vyhláškou. Rozsah resp. důvody odvolání nejsou speciálně upraveny, plně se zde uplatní relevantní ustanovení správního řádu, zejména § 82. Ustanovení § 82 odst. 2 upravuje náležitosti odvolání. Odvolání může směřovat do výrokové části, nelze napadnout pouze odůvodnění rozhodnutí. Velmi důležité je ustanovení § 82 odst. 4, které limituje možnost v rámci odvolacího řízení uplatňovat nové důkazy a skutečnosti. Velmi problematický je z tohoto pohledu výklad ustanovení správního řádu, že k novým skutečnostem a návrhům na provedení nových důkazů, se přihlédnou jen tehdy, pokud je účastník nemohl uplatnit dříve. Zde je třeba se vypořádat se specifickým právním úpravou, která odvolání v tomto případě koncipuje jako právo osoby, která účastníkem předcházejícího řízení nebyla, mohla jím však být a pokud by jím byla mohla uplatňovat své námitky, návrhy apod. **Přikláníme se tedy k názoru, že tento limit ve vztahu k šíři skutečností a návrhů, vyjádřený v § 82 odst. 4 správního řádu, které může osoba, které přísluší toto specifické právo odvolání, uplatňovat se vztahuje i na tuto osobu.**

¹¹ Aktivním zpřístupňováním informací podléhajících zákonu o právu na informace o životním prostředí je jejich poskytování neomezenému okruhu subjektů, aniž by bylo třeba podat žádost (§ 2 písm. d) zákona).

3.17. Soudní přezkum rozhodnutí v navazujícím řízení

Zákon EIA upravuje též speciálně aktivní žalobní legitimaci a to následovně

§ 9d

(1) Dotčená veřejnost uvedená v § 3 písm. i) bodě 2 se může žalobou domáhat zrušení rozhodnutí vydaného v navazujícím řízení a napadat hmotnou nebo procesní zákonnost tohoto rozhodnutí. Pro účely postupu dle věty první se má za to, že dotčená veřejnost uvedená v § 3 písm. i) bodě 2 má práva, na kterých může být rozhodnutím vydaným v navazujícím řízení zkrácena.

(2) O žalobách proti rozhodnutím vydaným v navazujících řízeních rozhodne soud do 90 dnů poté, kdy žaloba došla soudu. Soud i bez návrhu rozhodne o přiznání odkladného účinku žalobě nebo o předběžném opatření podle soudního řádu správního. Soud přizná žalobě odkladný účinek nebo nařídí předběžné opatření, hrozí-li nebezpečí, že realizací záměru může dojít k závažným škodám na životním prostředí.

Důležité je, jakým způsobem toto ustanovení může ovlivnit „další“ navazující řízení. Z hlediska dalších navazujících řízení je třeba věnovat pozornost zejména možnosti přiznání odkladného účinku. Bude-li mít např. žaloba na zrušení územního rozhodnutí přiznaný odkladný účinek, není možné vést stavební řízení v téže věci.

Právní předpisy, které se vztahují k dané problematice:

Stavební zákon

zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů

Správní řád

zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí

zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o ochraně přírody a krajiny

zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o právu na informace o životním prostředí

zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů

Petiční zákon

zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním

Směrnice EIA

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí

Aarhuská úmluva

Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (sdělení MZV č. 124/2004 Sb. m. s.)